

DOMOVINA

Upravništvo »Domovine« v Ljubljani — Knafljeva ulica 5
Uredništvo »Domovine« — Knafljeva ulica števil. 5/II.,
telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9 din, polletno 18 din,
celoletno 36 din; za inozemstvo razen Amerike: četrletno
12 din, polletno 24 din, celoletno 48 din. Amerika letno 1 dolar.
Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani št. 10.711.

Nevarnost, da zanesejo živinsko kugo iz tujine

Sezonski delavci iz Prekmurja, ki so bili od pomladi do pozne jeseni zaposleni v Nemčiji in Franciji, se vračajo v domovino. Prejšnja leta se je njih povratek vršil brez težkoč. Letos pa je drugače. Sezonski delavci so delali v Franciji in Nemčiji v krajih, kjer razsaja nevarna živinska kužna bolezen parkljevka in slinavka, ki je napravila že ogromno škodo tamošnjim živinorejcem. Nevarnost preti, da se ta kuga ne bi zavlekla z vračajočimi se delavci tudi v naše kraje. Zavoljo tega je banska uprava odredila najstrožje razkuževalne mere, katerim se morajo pokoriti vsi vračajoči se sezonski delavci. Žal pa o teh merah niso bila mariborska krajevna oblastva pravočasno obveščena in tudi se niso izvršile potrebne priprave.

Delavci se vračajo v domovino v večjih skupinah in imajo svoje vagone. Na mariborski postaji ne smejo vagonov prej zapustiti, dokler jim razkuževalci ne razkužijo rok, čevljev in obleke, katero imajo na sebi. Po-

tem smejo v mesto, a se prosto še ne smejo gibati, dokler jih v bolnišnici ne okopljejo in jim ne razkužijo vse obleke in vseh predmetov, katere prinašajo s seboj.

Med tem ko gre razkuževanje na železniški postaji še naglo od rok, nimajo v mariborski bolnišnici niti dovolj prostora niti dovolj osebja, da bi lahko vsak dan okopali in razkužili nekaj sto ljudi. Mestna občina je dobila nalog, da najde za te ljudi primerne prostore, v katerih delavci lahko na toplem čakajo, da pridejo na vrsto. Sicer je čisto umestno to razkuževanje, da se parkljevka in slinavka ne razširi tudi pri nas in nam ne začne ugonabljeti živine. Kakor poročajo, so se v lendavskem srezu že pojavili primeri te nevarne živinske bolezni. Dolžnost je oblastev, da ukrenejo potrebno za zatrtje bolezni, a morajo biti tudi živinorejci toliko vestni, da ne zamolčijo nobenega primera obolenosti.

Proti oprostilni razsodbi je državni tožilec vložil priziv na apelacijsko sodišče v Ljubljani, pred katerim je bila te dni ponovno razprava. Obtoženca je zagovarjal odvetnik dr. Marjan Zajc.

Takoj na začetku razprave je višji državni tožilec umaknil priziv proti oprostilni razsodbi prvega sodišča glede očitka, da bi bil Mrak zavedel svojo ženo k samomoru in ji pri izvršitvi samomora pomagal. Tako je ostala samo še ena točka obtožbe, in sicer zaradi prestopka po zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi. Ponovno so bile zaslišane štiri priče, med njimi tudi Ciril Lušin. Vse priče so vztrajale pri svojih prvotnih izpovedbah. Po tri ure trajajoči razpravi je predsednik apelacijskega sodišča razglasil sodbo, s katero je bil priziv državnega tožilca glede očitka po zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi zavrnjen in je bila tudi glede te točke obtožbe potrjena razsodba prvostopnega sodišča. Apelacijsko sodišče je smatralo za dokazano, da očitane besede niso bile izrečene v smislu, da bi bil podan dejanski stan po zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi.

Sodba apelacijskega sodišča je dokončna in je z njo učitelj Jože Mrak po 14 mesecev trajajočem kazenskem postopanju proti njemu dosegel popolno zadoščenje za toliko obrekovanj, ki jih je bilo raznešenih v tem času o njem. Naša javnost se bo gotovo še spomnila, koliko je moral zaradi obrekovanja nedolžni Mrak pretrpeti poleg hude družinske nesreče.

Obrekovalci bi ne smeli ostati brez kazni

Bralcem je še v spominu žalostni dogodek, ki se je pripetil lani 11. oktobra v Starem trgu v Beli Krajini, ko je učiteljica Marta Mrakova v obupu segla po samokresu in izvršila samomor. Oblastva so tedaj začela preiskavo, ki se je ves čas gibala v smeri, kakor da je nesrečni ženi pri izvršitvi samomora pomagal njen mož Jože. Po dolgotrajni preiskavi, v teku katere je bilo zaslišanih okrog 80 prič, je državni tožilec iz Novega mesta dvignil proti učitelju Jožetu Mraku obtožbo zaradi prestopka proti življenju in telesu, češ da je zavestno pomagal svoji ženi Marti, da je izvršila samomor. Tej obtožbi pa je še priložil drugo, nanašajočo se na zaščito javne varnosti in reda v državi, češ da se je Mrak večkrat v pogovoru o učiteljskih premetstvih in o obstoječem političnem položaju izražal: »Tako se ne da več delati. To so svinje, ki jih je treba pobiti in postreliti!« Tako naj bi govoril z namero, da bi povzročil nerazpoloženje proti naredbam oblastev in proti obstoječemu političnemu redu v državi. V spominu je bralcem gotovo tudi še besedilo obtožnice, ki je bila pri razpravi prečitana.

H glavni razpravi, ki je bila 18. septembra proti Mraku pred sodiščem v Novem mestu, je bil med drugimi pričami vabljen tudi narodni poslanec dr. Jure Koce, ki je v preiskavi nastopal kot glavna obremenilna priča proti Mraku. Na splošno presenečenje se dr. Koce povabilu sodišča ni odzval, državni tožilec pa je odstopil od predloga, da bi sodišče dr. Koceta osebno zaslišalo. Na predlog državnega tožilca tudi niso na razpravi prečitani zapisniki o dr. Kocetovem zaslišanju v preiskavi. Glede očitka prestopka po zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi pa je nastopil kot glavna obremenilna priča trgovec Ciril Lušin iz Predgrada. Sodišče je

Jožeta Mraka, ki ga je zagovarjal novomeški odvetnik dr. Josip Trošt, po celodnevni razpravi v obeh točkah obtožbe oprostilo.

Zadružna šola je dobila še en tečaj

Slovenci smo na svojo zadružno šolo lahko ponosni, saj je bila ustanovljena kot prva šola te vrste v Evropi. Za štiridesetletnico svojega dela na izobraževanju kmečkih zadružnih delavcev more ta ustanova z letošnjim šolskim letom zaznamovati velik in lep napredek: pouk na njej se je razširil od sedanjega enega na dva tečaja.

Snov, ki jo je treba obdelati v tej šoli, je tako obširna, pa hkratu tako težavna, da se je že dolgo čutila potreba po razširjenju pouka. Doslej je bil pouk vse preveč zgoščen, na hitro pridobljeno znanje brez ponavljanja ni imelo trajne vrednosti. Zavoljo tega je kmetijski oddelek banske uprave predložil g. banu in ministrstvu za kmetijstvo poročilo svojega zadružnega referenta, v katerem se predlaga razširitev pouka na dva tečaja. G. ban je stavil kmetijskemu ministrstvu utemeljen predlog, naj se pouk na zadružni šoli v Ljubljani že v šolskem letu 1937/38. razširi na dva tečaja. Pred nedavnim časom je g. minister za kmetijstvo predlog ugodno rešil z odredbo, da se pouk razširi na dva tečaja. Istočasno je zvišal tudi podporo za šolo. Tako je omogočeno, ker je tudi banovina določila nekaj več sredstev za pomoč pri vzdrževanju učencev, da se bo poleg že tekočega prvega tečaja sredi janu-

arja 1. 1938. odprl tudi drugi tečaj, v katerega bodo mogli stopiti učenci, ki so v zadnjem času dovršili prvi tečaj na tej šoli. Letos bo pouk v II. tečaju trajal samo tri mesece (do velike noči), prihodnja leta pa se upati, da bo podpora kmetijskega ministristva in banske uprave omogočila popoln, pet mesecev trajajoč pouk v II. tečaju.

Učni načrt so zastopniki kmetijskega oddelka banske uprave, zadružne šole, Zadružne zveze in Zveze slovenskih zadrug že pripravili za oba tečaja. V I. tečaju pridobljeno znanje se bo v II. tečaju temeljito ponovilo in še dopolnilo z nekaterimi predmeti, ki so za sedanje razmere posebno važni. V splošnem se bo po dosedanja snov počasneje in obširneje obravnavala. Želimo, da bi ta prekoristna ustanova v bodoče rodila še lepše uspehe za dvig našega kmetijskega zadružništva, ki mora postati gospodarska hrbtnica našega naroda.

**Po Sloveniji gre glas:
»Domovina« je za nas**

V nedeljo so bile volitve v 16 občinah

V nedeljo so bile občinske volitve v 16 občinah dravske banovine po večini zaradi izvršenih izprememb v občinskih ozemljih. Glede na današnje razmere je bila v osmih občinah postavljena le lista vladne stranke, med drugim tudi v Konjicah, Litiji in Radovljici, kjer je bil napredni in nacionalni živelj od nekdaj močan. Te tri občine so bile nedavno spojene s svojimi kmečkimi okolici v nove občinske edinice ter so s tem izgubile svoj mestni, odnosno trški značaj.

Isto velja tudi za mesto Kamnik, kateremu je zdaj pridružena najširša okolica, tako da je Kamnik zdaj po ozemlju ena najrazsežnejših občin v banovini. Dobil je s to združitvijo okrog 3000 novih občanov. Proti listi JRZ je bila v Kamniku postavljena tudi napredna lista, ki se je dobro uveljavila. Večino pa je dobila seveda lista JRZ.

Kakor v Kamniku so se uveljavile opozicijske liste tudi še v sedmih drugih občinah, in sicer v Gornjem in Dolnjem Logatcu, Kamniški Bistrici, Smartnem pri Tuhinju,

Tuhinju, na Igu in v Ovsisih. V teh občinah so dobile opozicijske liste 1388 proti 2396 glasovom za JRZ.

V Kamniku je bil nosilec napredne nacionalne liste Anton Knaflič in je dobil 406 glasov proti 881 za JRZ. V Smartnem pri Tuhinju je dobila lista Pavla Jerasa 142 glasov proti 136 glasovom, ki so bili oddani za JRZ. V Kamniški Bistrici je bilo oddanih za opozicijo 73 glasov, na Igu 183 in v Ovsisih 127 glasov.

Posebno hud je bil boj v Gornjem in Dolnjem Logatcu. V Dolnjem Logatcu, kjer je zdaj sedež vseh uradov, je napredna lista z nosilcem Gregorjem Tršanom podlegla z 240 proti 266 glasovom. V Gornjem Logatcu je zmagala napredna lista dosedanjega župana Miroslava Pupisa s 170 proti 148 glasovom.

V Tuhinju je bil nered v volilni komisiji in je volilni zapisnik vodil predstavnik liste JRZ.

O nekaterih izmed teh volitev bo razpravljalo še upravno sodišče.

Za izpopolnitev železniške zveze na progi Ptuj—Ormož

Osluševci, decembra

Na razne prošnje je železniška uprava 3. novembra letos uvedla na progi Ptuj—Ormož nov potniški vlak. S tem je dijakom meščanske šole in gimnazije v Ptuj omogočeno, da se takoj po končanem pouku lahko vračajo na svoje domove. Ta vlak odhaja iz Ptuja od 12.53 in prihaja v Ormož ob 13.27, obratuje pa le ob dnevih šolskega pouka na omenjenih dveh zavodih.

Vsekakor smo železniški upravi dolžni zahvalo za uvedbo tega vlaka. Z novim voznim redom, ki je stopil v veljavo meseca maja letos, je bil namreč vozni red izpremenjen toliko, da opoldanski vlak odhaja zdaj 40 minut prej. Dijaki, ki se vozijo z vlakom v Ptuj, bi zavoljo tega morali v Ptuj čakati pet ur na večerni vlak, a z uvedbo vlaka se lahko takoj po pouku vračajo domov.

Novi vlak pa razen številnemu dijaštvu pride tudi drugim potnikom prav. Menimo pa, da bi bil ta vlak še bolj obiskan, če bi se odhod iz Ptuja preložil za eno uro pozneje in če bi vozil iz Ormoža okrog 15 ure. Če bi se odhod iz Ptuja preložil na 14. uro, bi se ga poslužilo več potnikov, ker bi se sedanje razdobje med vlaki zvišalo od 40 na 100 minut. V tem primeru bi bilo križanje z brzim vlakom v Ptuj in odpade bi vsakokratni polurni postanek zaradi križanja v Moškanjcih. Po voznem redu bi moralo biti križanje v Ormožu, vendar je to zavoljo uvedene počasne vožnje na delu prose onemogočeno.

V obratni smeri bi se potniki iz Ormoža, Velike Nedelje, Osluševcev in Moškanjcev gotovo prav radi posluževali tega vlaka, ki bi bil zelo prikladen za razne opravke, in to tembolj, ker je povratek iz Ptuja ob 18. v

smeri proti Ormožu mogoč. Železniška uprava bi pri tako izpopolnjenem in izpremenjenem voznem redu le pridobila, ker zdaj se vrača prazna garnitura. Prosimo in želimo, da bi odločilni činitelji ta predlog upoštevali.

Politični pregled

Na svojem potovanju po srednjeevropskih državah je

francoski zunanji minister Delbos obiskal tudi Beograd, kjer mu je bil prirejen izredno prijazen sprejem.

Pred postajo ga je pričakala ogromna množica Beograđanov, ki mu je ob prihodu prirejala viharne počastitve. Na peronu samem so ga sprejeli ministrski predsednik dr. Stojadinović s člani vlade, potem člani državnega zbora, generali in številni drugi zastopniki javnega življenja. Peron glavne postaje in vse ulice so bile okrašene s francoskimi in jugoslovenski zastavami. Minister prijateljske nam države je imel več razgovorov z dr. Stojadinovićem, bil je v avdijenci pri Nj. Vel. kraljici in Nj. Vis. knezu Pavlu ter je obiskal tudi Sumadijo, kjer so ga Sumadijci pristrano pozdravljali. Muditi se je pri nas v celnem tri dni. Snov razgovorov Delbosa in dr. Stojadinovića so bila razna vprašanja, tičeča se obeh držav. Razgovori so se razvijali v popolni skladnosti in pokazali, da je staro prijateljstvo med obema državama neizpremenjeno.

Po dolgih, krvavih borbah so se naposled umaknili Kitajci iz svojega glavnega mesta Nankinga.

Umik se je izvršil na povelje maršala Čang-kajška. Japonci zatrjujejo, da se bodo sovražnosti nadaljevale vse dotlej, dokler se ne bo maršal Čang-kajšek podal. Karer javljajo, se je na pritisk Japoncev ustanovila v Pekingu nova kitajska vlada, katere razglas pravi, da je prevzela upravno oblast nad vsem kitajskim ozemljem. Ta nova kitajska republika naj bi bila pod japonskim pokroviteljstvom.

Do hudih napetosti je prišlo med Zedinjenimi državami in Japonsko, ker so

Japonci potopili na reki Jangceju ameriško topničarko »Panay«

in neko petrolejsko ladjo, kar je zahtevalo

PAVEL HRIBAR: 6 PLAZ USODE

Vsako, tudi najmanjšo upanje, katerega se je oklepal, omeni, in da je vse to spet izginilo, ker ni mogoče obvarovati Devetakovega imena pred sramoto, da ga bodo v Gornjem gradu spet po gobcih vlačili, če ostane zapleteno v to strašno zadevo, v sum umora. Da je tudi njegov otrok, Mimika, ki se je sama zavrgla, zapletena v ta krvavi sum.

»Kar je bilo zmerom nedotakljivo, mati, naše ime in čast, to je današnji dan odnesel, kakor odnese povodenj trhlo plavotje!... Zdaj me razumeš?«

Z globoko bridkostjo pripoveduje Devetak vse to in čaka zdaj le še, da mu mati pritrdi in pripozna, da ima prav.

Zena je nagnila glavo, oči pa je povesila. Tako sedi nekaj časa in prede misli, kako bi vse to povedala, kar se v njej dogaja.

»Tako, Lojz«, de na to. »Tako, tako!«

To pa reče samo zato, da gre po sapo, preden pove sinu to, kar mu v resnici hoče povedati:

»Hudo je, kar si moral tam prestati, zelo hudo! Vsaj tako se kaže! Sam Bog ve, tudi meni se ni nikoli niti sanjalo, da bo prišlo naše ime v časnike, da bo mogel vsak čitati: Ta in ta fant je osumljen strahotnega umora... To dekle tukaj, Devetaková Mimika, pa je bilo pri njem... Devetak, Lojz, je njen oče in tako... V veselje nam to ni!... Bodi pameten!« se prekine ona zdajci naglo, ko vidi, kako so že te besede hudo zadele

Devetaka. »Bodi pameten, Lojz, in poslušaj me! Pusti mi do konca izgovoriti, da se pomeniva! Torej, jaz mislim k vsem tem rečem: Čast je nekaj za sebe. Dokler si jih dvajset, gledaš na to drugače kakor s petdesetimi... Ti gledaš seveda povsem nekaj drugega v tem kakor mojih štiriinšedemdeset let! Najstarejša sem sedaj Devetakovega rodu, in toliko sem videla, čula in doživela, toliko se je vse izpremenilo, tudi sama sem toliko pogrešila v svojem življenju, da gre tudi meni pri vsem tem beseda: Jaz mislim: Ne gre tukaj za tvojo in ne za mojo čast, temveč samo in le za čast naše Mimike... Dekle pa mora gledati, kako si bo svoje življenje z vsem tem uredilo, tako da bo prav za njo... Midva ne moreva tu ničesar spremeniti!«

Devetak kar ne ve, ali je prav slišal, in se mu bere tudi na obrazu takšna začudenost, kakor da je pamet izgubil. Zdajci se skloni naprej in vpre svoje začudene oči v mater:

»Ti moj Bog ti, kaj je sploh kaj takega mogoče?!«

Mati skoro smehlja se gleda v daljavo: »Reci, Lojz, mar tudi ti spoznaš danes vse za prav, kar si uganjal kot mlad fant?... No, torej! Tudi jaz, tvoja lastna mati, sem imela nekoč drugega rada pred tvojim očetom. Mar sem zato brez časti pred teboj?«

Nikoli še ni čul Devetak svoje matere ta-

ko govoriti in je zato, ker ona sama sebe vleče v to reč, tako zmešan, da ne ve drugega početi, kakor da si grize brke, ki si jih s spodnjo ustnico spravlja med zobe. Tako nenadno in z viška je padlo vse to nanj, da mu hoče vzeti sapo. Mati pa sedi prav tiha in ga gleda:

»Saj razumem vse, kar te je zadelo. Mar misliš, da mene ni?... Jaz pa mislim: prav danes bi bil moral privoščiti Mimiki dobro besedo! Ona je še v večji stiski, verjemi mi, kakor midva... Če pa je kdo v sili, mu je treba nuditi roko, ne ga pa od sebe suniti v še večjo stisko... Glej, tako mislim jaz s svojimi štiriinšedemdesetimi... Drugo je seveda, ali bi bila jaz tudi prej tako mislila?«

Lojz plane:

»Mórilca poleg Devetakove Mimike?... Mati!«

Ta pa ima še vedno na licu svoj vsevedni nasmešek:

»Mar veš, da je France res morilec? Dokler tega ne veš, ne smeš na to niti misliti, kaj šele trditi!... In vse dotlej, dokler se vse to ne dožene, dotlej bi jaz ne pregovarjala Mimiki Devetakove strehe!... Kaj bo potem, je njena reč. Vse to pa je še v božjih rokah.«

Devetak plane pokoncu. Srd mu je pognal rdečico v lice, da so debelo nabrekle žile na njegovih sencih. Njegove oči grabiho zdaj po materi, zdaj po vsaki reči v sobi, kakor da bi iskal nekaj, kar bi mogel zdrobiti, da bi sprostil svoje razburjenje. S težkimi koraki meri sobo, kakor da bi mu naj ta glasnost potrdila njegovo pravico.

Mati se kar ne meni za vse to, temveč se celo spoznavno smehlja in pravi mirno:

76 smrtnih žrtev. Spričo tega samovoljnega dejanja se je ameriški predsednik Roosevelt obrnil na samega mikada, da bi dobil zadoščenje. Japonci se zdaj opravičujejo in ponujajo odškodnino. Prav tako so se opravičili tudi angleški vladi, ker so bili izvršeni napadi tudi na angleške ladje. Hkratu so Japonci izjavili, da so bili storjeni ukrepi za preprečenje takih napadov v bodočnosti. V nedeljo so bile

v Rusiji volitve v vrhovni svet sovjetov in narodnosti.

Volilna udeležba je znašala 95% upravičencev. Končni izidi še niso znani.

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na sejmu v Kranju so se trgovali za kg žive teže: voli I. po 6 II. po 5.50, III. po 5, telce I. po 6, II. po 5.50 III. po 5 krave I. po 5. II. po 4.50, III. po 4, teleta I. po 8, II. po 7 din.

SVINJE. Na sejmu v Kranju so se trgovali za kg žive teže: prašiči špeharji po 8 do 9, pršutarji po 7 din. Pujski stari 7 do 8 tednov so bili po 100 do 130 din

Sejmi

- 19. decembra: Brežice, Teharje;
- 21. " : Krašnja, Laško.
- 27. decembra: Vitanje, Vrhnika;
- 28. " : Dob;
- 29. " : Rakek, Mirna peč;
- 31. " : Kočevje, Zagorje ob Savi.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili 14. t. m. v devizah (s prišteto premijo):

1 holandski goldinar za 23.97 do 24.12 Din;
1 nemško marko za 17.36 do 17.50 Din;
1 angleški funt za 215.01 do 217.07 Din;
1 ameriški dolar za 42.77 do 43.14 Din;
100 francoskih frankov za 146.04 do 147.53 Din;

100 češkoslovaških kron za 151.33 do 152.49 Din;

100 italijanskih lir za 225.95 do 229.03 Din.

Vojna škoda se je trgovala po 423 Din. Avstrijski šilingi so bili v zasebnem kliringu po 8.71 Din, nemški klirinški čeki pa po 14 D'n.

»Če potemtakem France res ni morilec in leži na njem le prazen sum, kako ne bi mogel biti potem pravi mož za Mimiko, ki bi gledal na dom!... Ta bo vendar potreboval nekoč moškega, kadar tebe in mene več ne bo. Misliš na Leniko? Eh, ta je še daleč, ti moj ljubi Bog. Kdo ve, kaj bo še dotelej, Lojz? Tako daleč naprej ne more pač nihče računati! Razdediniti tudi ne boš mogel Mimike, dokler jaz tu živim!... Kaj drugega torej preostaja?»

Prav stvarno, skoraj s hladnim preudarkom čredi vse to drugo k drugemu, da sin premisli. V Lojzu pa divja tako slepa jeza, da je kakor brez uma:

»Tega potepina na našo Devetakovino?... Mati, kaj sem jaz ob pamet, ali... Ne skenča tega vprašanja, tako trdo so oprte vanj materine oči. Kakor da bi hotela nekaj ogradi, kar se hoče razliti, dvigne roke proti njemu:

»Saj pravim, če pač France ni kriv, zakaj bi potemtakem ne mogel postati dober gospodar?... Saj se spozna na kmetijo prav kakor na svojo žago!... Vem, ti misliš na staro Gregorino!... Vprašaj se sam, kaj more France za to, če je njegov oče vse zapravil...«

Toda moti se. Lojz sicer še molči nekaj časa, toda v njegovih očeh žari odblesk notranje razdraženosti. Kar napol sedi pri mizi, vedno pripravljen, da skoči pokoncu in se brani. Takšne so tudi njegove besede.

»Nikdar in nikoli ne trpim tega, mati! Rajši zažgem Devetakovino, kakor da bi jo prepustil hčerinemu možu, ki ga bodo zdajle prepeljali v Gornji grad v ječo, morda za

Drobne vesti

— **Plačilo prvega letnega obroka za kmečke dolgove.** Iz Beograda poročajo, da je Privilegirana agrarna banka prejela do 2. t. m. na račun prvega obroka za kmečke dolgove 115.6 milijona dinarjev, to je okrog 1 odstotkov zneska, ki bi ga morali kmečki dolžniki vplačati za prvi obrok. Dne 1. januarja bo morala Privilegirana agrarna banka izplačata denarnim zavodom prvi obrok za odstopljene kmečke dolgove. Doslej so banke in zadrage na račun tega prvega obroka vzele le za 28 milijonov dinarjev predujmov.

D O P I S I

LAVERCA PRI LJUBLJANI. Te dni je bil ustanovni občni zbor mladinske organizacije JNS za občino Rudnik. V prostorih Ivana Ogrina se je zbralo nepričakovano lepo število mladih fantov in moških, tako da je bilo zborovanje brez dvoma eno izmed najlepših, kar jih je bilo v zadnjem času v ljubljanski okolici. Vodil ga je predsednik pripravljalnega odbora Karel Jeršin. V imenu banovinskega odbora JNS je pozdravil kmečko in delavsko mladino Vekoslav Bučar in očrtal smernice političnega gibanja mladih nacionalistov. Narodni poslanec Albin Koman je poročal o naši notranji in zunanji politiki. V imenu sreskega odbora OJNS je pozdravil novo borbena postojanko Ivan Koman. V odbor nove organizacije OJNS so bili izvoljeni: za predsednika Karel Jeršin, za podpredsednika Stane Praznik, za blagajnika Anton Pečnik, za odbornike Ivan Čepin, Franc Martin in Ivan Černe. V nadzorstvu sta Alojzij Mlakar in Jernej Verbič.

OSLUŠEVCI. Še bolj kakor drugod se pri nas pritožujejo zaradi slabega stanja cest. Res je, da je temu delno krivo izredno mokrotno leto, dobršen del krivde pa leži tudi na občini, kajti ne moremo razumeti, da se niti v krajih, kjer je prodec pred nosom, ceste ne navozijo. To velja za ceste v Osluševcih in Cvetkovcih in ne v manjši meri za novozgrajeno cesto na Bresnici. — Nedavno so nam občino prekrstili v Sv. Lenart pri Veliki Nedelji, tako da ima zdaj župnija in občina enega in istega patrona. Zdi pa se nam, da izbira v patronu ni bila posrečena, kajti god tega patrona obhajamo v novembru, ko so zaradi jesenskega deževja tako in tako

dolga leta v kaznilnico, kaj vem! Takšnemu je moja hiša zaprta!»

Tako trdo in neizprosno poudari to, da mati spozna: po tej poti mu ne bo mogla blizu. Če se človek zapre pred vsem dobrim, so zaman še tako lepe besede. Mati se smehljiva tiho predse:

»Prav lepo se čuje zares, kar si rekel! Lepo pa bo šele, ko boš vendarle izprevidel, da imam prav jaz in ne ti!... Povej, kaj ti drugega preostaja, Lojz.« Kakor hladen zasmeš se čuje iz njenih ust: »Pa če bi bil kralj! Tudi kralj nima danes takšne besede! Pa če bi bila Devetakovina ves svet! Kaj pa je vendar ta Devetakovina v velikanskem svetu? Košček zemlje, prav majhen. A mi ljudje? Ti moj ljubi Jezus, prav nič več, kakor če vidiš legati drobno mravljino... Pa še vedno misliš, da pojde vse za teboj in po tvoji volji. Dobro, čeprav si kristjan, pa si vendar pozabil, da gre vse na svetu po volji enega. Pred tem tam gori pa nisi ti Devetak prav nič več kakor Gregorinov France!«

Tako se bori mati za srce svojega sina. Toda njegova ura še ni prišla, zato ta spet vzkipi:

»Sem že rekel ne, pa ne, mati!... Še to moram zdaj reči: Nikoli bi si ne mislil, da je tukaj, v naši lastni hiši, kdo zoper mene, da je moj sovražnik!« Spet zaboli to mater, ker izve, da je ona tisti sovražnik, o katerem govori njen razdraženi sin. Toda dobrote poln smehljaj ne izgine tudi zdaj ne iz njenih oči, čeprav se je priklatlila v nje že skrita skrb. Kakor v varstvo hoče razprostrti nad sinom svoje roke. Zdajci pa se obrne Devetak sunkovito stran, k oknu, in prekriža roke na prsih.



blatne ceste in neprevozniki klanci. Ta svetnik torej ni vaje lepih in suhih cest ter nam ta prekrstitev vsaj v tem pogledu ne bo pomagala. Ali morda ne bi bilo bolj posrečeno, če bi se izbral kak patron, katerega god obhajamo v poletju, na primer sv. Alojzij, ki je po vrhu še zaščitnik nedolžnosti, ali pa spokornica Magdalena. Prvega god obhajamo v juniju, druge v juliju, in v obeh mesecih so navadno lepe ceste. Pa naj je eno ali drugo ime, dosežena je vsaj ta dobra stran, da imamo nove štampiljke in kar je še več vredno, tudi robanjenje voznikov po slabih cestah ne bo šlo več na račun župana, ampak občinskega patrona. — Porušeni mostovi v Osluševcih obhajajo ob koncu leta svoj devetmesečni jubilej. Doslej sta jih obiskali dve komisiji z obljubami in tolažbami, štirikrat so bili v časopisu, dvakrat so bile izmenjane brvi, nekaj osep je radi pomanjkljivega začasnega prehoda padlo v vodo, tretji je v temi izgubil vrečo čebule, na provizorni cesti se ljudje in vozovi preobračajo. Venta dobi 600 Din, in tako gre vse lepo naprej. Ker pa podpore za gradbo novih mostov noče biti od nikoder, občina pa za ta del svojega področja ne najde sredstev, bo najboljša, da v marcu, to je ob obletnici, priredimo loterijo, tombolo ali vsaj srečolov z določilom, da bo glavni dobiček tista vreča izgubljene čebule

Materini roki omahneta in vzameta med prste predpasnikov rob, kakor da bi ga hotel poravnati. Tako stoji mati pred sinom in še enkrat vzdihne:

»Bog te varuj, da bi ne imel nikoli hujšega sovražnika od mene in Mimike! Bojim se, da postajaš sam svoj najjačji sovražnik, da boš moral paziti, kako ga premagaš!«

Devetak stoji, kakor da ničesar tega več ne čuje, širokopleč pred oknom, da zakriva še zadnji ostanek dneva, ki se bi še mogel krasti v to obupno sobo. Tema je postala, kakor je vse temno in samotno v njem. Kakor sam zase še reče:

»Kaj pa naj še počnem tukaj?«

Pripravlja se, da zapusti hišo. Zunaj pa biča zavijajoča burja pred seboj dež in točo. Mati pritisne staro razoro lice na žalostni šipo. Njeno srce je tako polno tihe žalosti!

»V Luče stopim nazaj k Lizi, da vidim, kako bodo našega zeta spravili na varno,« se bridko zasmee Lojz in stopi venkaj v nevihto. Mati gleda za njim, dokler ne izgine v sivini. Nato prižge s tresočima serokama luč in preudarja pri tem, da je še mnogo težavnejše sporazumeti se z ljudmi kakor z vsegamogočnim Bogom.

»Ti edini veš, zakaj je vse to dobro.« Pa se vsede za mizo in pogladi še enkrat namizni prt, preden začne čitati. Sveto pismo se ji odpre pri pridigi na gori: zakladi, ki jih ne snesta ne rja ne molj... Čita in veruje...

VII. POGLAVJE

V gostilno pri Lizi malo pod Lučami zahajajo ne le dolinci, ki jih privede pot mimo, prav zvesti gostje so posestniki z viso-

in kdor ta dobiček dobi, mora zgraditi mostove. — Letina je bila izredno slaba, kar je pripisati poplavam in toči. Ajde ni bilo nič, krompirja malo, koruze še manj. Zaslužka nobenega, o prodaji kmetijskih pridelkov je malo govora. Nasprotno, koruzo bomo morali še dokupovati. Toda kje vzeti sredstva? O tem bi naj vsaj malo razmišljali oni, ki govorijo o izboljšanju gospodarstva. Zdi pa se, da ljudstvo le spoznava, da je bilo pred nekaj leti nekoliko več spoznavnosti in račun o gospodarski zmogljivosti kakor danes. Tudi prevoznice za prevoz koruze so bile na razpolago. Pa kaj hočemo, ne preostane nam drugo, da se priporočimo svojemu novemu občinskemu patronu, da nas izvleče iz siromaštva in blata.

SV. TROJICA V SLOV. GORICAH. Na dan 1. decembra nas je zbudila domača godba s poskočnimi koračnicami. Ponosno so plapolale trobojnice raz vsako hišo. Po službi božji smo se zbrali v dvorani g. Goloba k skupni proslavi: občine, Sokola, Čitalnice in šole. Dvorana je bila tokrat pretesna. Kar prijetno smo bili presenečeni, ko smo videli v svoji sredi zastopnika vrle vojske in starešino gasilske župe mariborske. Po pozdravu staroste tukajšnje sokolske čete je bila zaigrana državna himna. Nato so tamburaši lepo zabrenkali »Sokolsko koračnico« in »Iz slovanskih krajev«, deca je pa pogumno odpela »Neka živi Jugoslavija!« Sledil je govor g. upravitelja, ki je poudarjal veliki pomen zedinjenja, prečitala se je poslanica SKJ, Sokolice so odplesale kolo, nato se je igrala skrbno pripravljena in odlično podana igra »Na narodni praznik«, ki jo je pripravila g. upraviteljeva. Po igri je povzel besedo starosta sokolske čete, ki je s primernim nagovorom trem Sokolščem, zmagovalcem pri mladinskih pokalnih tekmah, ki so se vršile pri Sv. Lenartu v Slov. gor., izročil lep darila. Lica so Sokolščem zažarela in so v srcih gotovo sklenili, da bodo ostali zmerom čuvarji naše lepe domovine. Le naprej za sokolskim praporom! Desno v dvorani so stali požrtvovalni gasilci, katere je čakalo odlikovanje. Odlikovanim starčkom so se ob odlikovanju zalile oči in občutili so, da le še niso pozabljeni, da je še nekaj hvaležnosti na svetu. Naposled je izpregovoril zastopnik vojske, čestital k lepi pridobitvi in vsem polagal na srca delo za narod in državo. Z državno himno je bila proslava zaključena. — Dne 5. t. m. pa smo priredili za sokolsko deco in vse pripadnike in prijatelje Miklavžev večer. Ne-

strpna je bila posebno deca. Z navdušenjem so vsi sledili igri »Šivilja Klara«, ki je bila lepo izvajana. Sv. Miklavž je v spremstvu dveh angelov in 12 parkljev pozdravil navzočne. Nad 90 Sokolščev je obdaril in jih vzpodbujal k redni telovadbi.

STRIGOVA. Sokol je proslavil zelo dostojno dan zedinjenja. Članstvo je bilo v slavnostnih krogih pri svečani službi božji, nato je bila lepa proslava v Sokolskem domu, kjer so bili na sporedu telovadne točke, govor, deklamacije in petje. — Vodnikove knjige so prišle in se dobijo v Senčarjevi trgovini v Strigovi. Kdor prej ni verjel, da so te knjige, ki stanejo samo 20 din, res poceni in zelo lepe, naj si jih ogleda. Se je čas, da naročite nove knjige. — Naša cerkev je dobila zdaj nov stolp, ki je res lepo zdražen, kar je ponos vseh župljanov. Ko so gradili ta stolp, bi bil skoro zgorel, ker so si delavci v njem kurili, da so se grel. Le sreči je pripisati, da je zvonil opazil ogenj in ga hitro pogasil.

SV. ANA V SLOV. GORICAH. Pred dnevi je po kratki bolezni v 79. letu preminul naš priljubljeni kovač in posestnik v Ledinu g. Jožef Bauman. Pred devetimi meseci so mu pokopali pridnega sina kovača Adolfa, zdaj pa je še sam šel za njim. Pogreb se je vršil ob udeležbi dveh duhovnikov, domačega gasilstva z zastavo, pevskega društva in velikega števila občinstva tudi iz sosednih župnij. Pevski zbor mu je zapel na njegovem domu »Vigred se povrne«, nato pa je dolg spreved krenil po Ščavniški dolini k farni cerkvi. Peljali so ga s štirimi konji. Pred krsto so korakali gasilci in nosači obilnih venčev. Na grobu je imel domači g. župnik lep poslovični govor, v katerem je omenil rajnega vrline. Zatem so se od rajnega poslovili še gasilci. Pokojni je bil dolga leta naročnik »Domovine«, ki jo je rad čital ob nedeljah, kadar je počivalo delo. Hudo prizadeti nčeri in trem sinovom naše iskreno sožalje, njemu pa bodi lahka domača zemlja!

VELIKE KOMPOLJE. (Smrtna kosa.) V Velikih Kompoljah pri Muljavi je preminul od kapi zadet znani posestnik in trgovec z lesom g. Erjavec Alojzij, po domače Krtinar. Bil je večkratni župan v bivši občini Muljavi in član uprave sedanje občine Stične. Kot predsednik krajevnega šolskega odbora na Muljavi je vzorno skrbel za povzdigo šole v svoji občini. Bil je zelo priljubljen. Zapušča mladostnega sina, ki bo zelo pogrešal skrbnega očeta. Naj v miru počiva!

ZAGORJE. (Smrtna kosa.) Te dni so pokopali dva rudarska staroupočenca, 77-letnega Ržišnika in 72-letnega Trošta. Nato je nenadno preminila 79-letna zasebnica Liza Elsnerjeva. Dan poprej je spremlila neko prijateljico po stopnicah s svojega stanovanja. Na stopnicah ji je spodrsnilo, padla je vznak, dobila poškodbe na glavi in je drugi dan izdihnila. Vsem pokojnikom blag spomin!

ZGORNJI KASELJ. (Smrtna kosa.) Po dolgem trpljenju je nedavno umrla na Vevčah v najlepši dobi 30 let voditeljica tečajev za strojno vezenje g. Roza Miheličeva, rojena Močilnikarjeva. Komaj dve leti sta potekli, kar je stopila pred oltar s svojim možem, pa jo je zavratna bolezen priklenila na posteljo, dokler je ni rešila trpljenja smrt. Pogreb se je vršil ob veliki udeležbi ljudstva in je pričal, kako je bila rajnka priljubljena med prebivalstvom. Sokol iz Polja ji je v slovo zapel dve žalostinki. Pogreba se je udeležila tudi gasilska četa iz Zg. Kašlja s praporom. Rajnka je zapustila moža in leto dni starega sinčka, očeta, brate in sestre. Ohranili jo bomo v lepem spominu!

Domače novosti

* V Ljubljani se je ustanovila akademija znanosti in umetnosti. Ustanovitev tako visoke kulturne naprave je za vsak narod velik dogodek. Prvi člani akademije so vseučiliški profesor za slovansko književnost dr. France Kidrič, vseučiliški profesor za zgodovino srednjega veka dr. Milko Kos, vseučiliški profesor za državljansko in rimsko pravo dr. Gregor Krek, vseučiliški profesor za slovansko jezikoslovje dr. Rajko Nahtigal, vseučiliški profesor za krščansko modroslovje dr. Aleš Ušeničnik, vseučiliški profesor za matematiko dr. Rihard Zupančič in naš največji živeči pesnik Oton Župančič. Akademija znanosti in umetnosti bo žarišče slovenskega kulturnega napredka.

* Povratek kneginje Olge. Nj. Vis. kneginja Olga je po hudi operaciji, ki so jo opravili v Londonu, te dni prispela spet v Beograd.

* Zagrebški nadškof dr. Ante Bauer †. Predzadnji torek je v Zagrebu nenadno preminil zagrebški nadškof in hrvaški katoliški metropolit g. dr. Ante Bauer. Rodil se je leta 1856. v Breznici nedaleč od Bele krajci.

kih planin na levem in desnem bregu Savinje. To je gostilna, ena izmed tistih starih, ki so jih menda gradili velikani, da gre do brez sledu mimo teh stavb stoletja. Skozi v loku obokane podboje stopiš v nizko, obokano sobo, ki ima na cesti v meter debelih zidovih mala okna, podobna strelskim linam, prav kakor star grad. Celo v vročih dneh leži v teh obokanih, velikih sobah hladna temačnost, ki popotnika sicer osveži, vendar pa je težka kakor mraz ječe. Prazni so pod večer ti prostori, le staričava Cilka sedi z belim predpasnikom v večji sobi in se jezi, ker ni nobenega gosta, da bi kaj zaslužila, pa čeprav le malo napitnino. Iz samega dolgočasja zeha na stečaj in gleda v časopise, ležeče na mizi, ki pa jih zna že na pamet. Cilka stopi ven med podboje veže, da pogleda, kaj bo z vremenom. Po malem se svetlika tam za Radoho, kar ji daje upanje, da bo še prišla na svoj račun. Dolgo tako ne more več trajati, ugotovi z zamišljenim pogledom na uro, ki visi v vežni vdolbini in odklenkava svoje lene minute:

Saj bodo kmalu privedli mimo Gregorinovega Franceta. Hlapec je bil pravkar v Lučah in je prinesel to novico. Še pred nočjo bodo obdolenca v Gorjupovem spremstvu spravili v Gornji grad.

Komaj pomislil Cilka na to, že se vrne gospodar Nace, ki komaj utegne sleči moker suknjič, ter že priganja: Skoraj bo gostilna polna gostov kakor že dolgo časa ne. Rado vednost bo nocoj najboljši gost. Rokave zavahane čez lake prinese gospodar Nace dva težka vrbana vina, da bo Cilka lahko takoj točila, ko se prične polniti hiša z gosti. Med tem uredi Cilka kozarce v malo armado, ki

čaka le povelja, da nastopi pohod na mize.

Med delom pripoveduje gospodar Nace nekaj drobtin o tem, kar je izvedel v Lučah o preiskavi, tersklene svoje pripovedovanje:

»Lahko stane vse to Franceta še vrati!« Te besede razvnamejo Cilko, da gre z nepritajeno radovednostjo prav do vhoda nasproti Devetaku, ko ga vidi, da je krenil proti hiši. Lojz stopi mimo nje, kakor da je sploh ni. Čudno se ji zdi, da se Devetak ne vsede v veliko sobo, temveč krene v posebno. Se bolj se pa čudi, da jo kratko odslovi, ko mu hoče postreči s še toplimi lučkimi novicami:

»Me kar nič ne zanima!... Vem že sam preveč!«

»Jezestana, ta pa je danes nasajen!« pošepeče gospodarju, ko gre za Devetaka po četrt belega. Nace pa se skrivnostno nasmehe in — zdi se — malce privošljivo.

»Saj ima tudi vzroka dovolj za nasajenost ta Devetak!... Prav nerodna reč je tisto — hm — med Minko in Francetom. To mora starega grizti, lahko si misliš!«

Cilka naredi velike oči in kar trepeče, ker je že sama nekaj čula zvoniti od služinčadi, da bo mogla še sama pritakniti besedico. Roko si dene na usta:

»Da, kaj takega!... Da se dekle kar nič ne sramuje, pa s takim potepinom!... No, saj vemo: ko pridejo dekleta iz mestnih šol, nimajo nobene vere in nobenega sramu več v sebi! Kaj takega bi se meni ne moglo pripetiti!«

Nace jo pogleda s kislim obrazom:

»Prav imaš, Cilka, za tebe so časi že minili!« pa se prav od srca nasmeje tej svoji trpki domisljici, ki je razžalila Cilko, da je vstala v njej pekoča jeza. Ko prinese Deve-

taku vino, že preži v njej zloba, ki zleze v na videz prav nedolžno vprašanje:

»Ovbe, Mimika mora biti pač zadovoljna, da je spet doma!... Z vso to rečjo tako nimam nobenega opravka več?«

Devetak zavoha zlobo:

»Hudo zadovoljna je Mimika!« pravi jezno, da tako odrine Cilko. Ta pa vnovič razžaljena celo pripogne koleno pred Lojzom:

»Sodim, gospod Devetak, da vendar lahko vprašam, kako je z dekletom!«

To pritajeno zbadanje še bolj razjari Devetaka, ki zdajci pomisli: če si že ta dovoli takšne vsiljivosti, ji je treba takoj temeljito zamašiti usta in pokazati, da je on vzvišen nad takimi čenčami!... Takšna mora vedeti, da ostane Devetak gospod tukaj kakor doma! Da bi imel enkrat za vselej mir pred takimi vprašanji, reče trdo:

»Moje praga ne prestopi Mimika nikdar več!... No, in če že hočeš naprej vpraševati, reci, da kaj drugega več ne želiš!« Po teh besedah obrne Cilki hrbet. Molčeč sedi in hoče biti sam.

Za Cilko pa s tem zadeva še davno ni pri kraju. Ko se spet vrne v veliko sobo, kjer se je zbralo že mnogo gostov in prihajajo še vedno novi, ima vsaj prednost, da tudi ona ve nekaj povsem novega. Kako jo srbi jezik:

»Se ne veste najnovejšega o Devetakovih Mimiki?... Nikoli več ne sme domov na Devetakovino! Prav od Lojza prihajam! Tamle notri v posebni sobi sedi, pa ga jeza kuha, da kar poka v njem!«

(Dalje prihodnjik.)

ne, odkoder se je pozneje s starši preselil v Varaždin, kjer je začel obiskovati gimnazijo, dočrtil pa jo je v Zagrebu. Tam je študiral tudi bogoslovje. Potem je študiral še v Budimpešti in na Dunaju, kjer je postal doktor. Zagrebski nadškof je postal l. 1914. Pokojnik je bil plemenit cerkveni dostojanstvenik in spoštovan ne le med katoličani, temveč tudi med pripadniki drugih ver. Splošno znano je bilo njegovo človekoljubje, ki se je izkazalo ob nešteti priložnostih. Bodi mu časten spomin!

* **Obljuba novega invalidskega zakona.** V Smederevu je priredila tamošnja Jugoslovenska radikalna zajednica šreski sestanek, na katerem je govoril minister za socialno politiko Dragiša Cvetkovića. Med drugim je dejal, da izdelujejo v ministarstvu za socialno politiko in narodno zdravje nov invalidski zakon, ki bo temeljito popravil težavni položaj naših invalidov. Novi zakon bo izdelan po vzorcu najboljših invalidskih zakonov v drugih državah, ki so že davno zadovoljivo uredile preskrbo vojnih žrtev. Načrt novega invalidskega zakona bo po obljubi g. ministra že v kratkem predložen vladni in narodni skupščini.

* **Franjo Bulc, obtožen, da je pripravljaval napad na bana, je bil oproščen.** Pred okrožnim sodiščem v Novem mestu se je vršila razprava proti posestniku in industrijcu iz Mirne Franju Bulcu, obdolženemu, da je pripravljaval atentat na bana dr. Natlačen in trosil pri občinskih volitvah letake proti župniku Širaju. Hkratu sta se morala zagovarjati bivi Bulčev hapec Luđvik Ogrizek in mirenski posestnik Engelbert Strah, češ da nista o Bulčevi nameri pravočasno obvestila oblastev. Glavni priči naj bi bila prav za prav soobtoženca Ogrizek in Strah, toda njune izpovedi so bile tako nezanesljive in nasprotujoče si, da jima sodišče ni moglo verjeti. Tudi ostale priče niso mogle glavnega obtoženca obremeniti. Sodba se je glasila, da se Bulc, Ogrizek in Strah oproste. Prav tako sta bila Bulc in Ogrizek oproščena obtožbe glede trošenja letakov proti župniku Širaju.

* **Nov zdravstveni dom so odprli na praznik 8. t. m. v Metliki.** Na ta dan se je odprla tudi obširna zdravstvena razstava, ki je zbudila veliko zanimanje.

* **V Radmirju je zasvetila električna luč.** Pred nekaj dnevi je dobilo električno razsvetljavo tudi Radmirje v Savinjski dolini



ki je znano prijetno letovišče. Mnogo zaslug za to, da je tudi Radmirje elektrificirano, ima priljubljeni šolski upravitelj g. Počkaj.

* **Dr. Maček se ne pojde v Beograd.** Ko so pred dobrim mesecem voditelji srbske združene opozicije posetili dr. Mačka v Farkašcu pri Sisku, so listi poročali, da bo sedaj dr. Maček v kratkem času vrnil obisk srbskim opozicijskim prvakom. V zvezi s posvetovanji, ki so bila nedavno v Beogradu med zastopniki zagrebškega in beogradskega opozicijskega krila, prinašajo listi novič vesti o dr. Mačkovem posetu pri beograjskih

voditeljih. Po vestih listov pa je bil ta poset za nedoločen čas odložen.

* **Iz slovenske Koroške.** V nedavni številki »Koroškega Slovenca« je opisana neka tri-razredna šola iz velikovške okolice. Učiteljsvu ni dovolj, da je pouk razen v nekaj mesecih prvega leta izključno nemški. Še celo šolske sobe morajo služiti ponemčevanju. Šolske stene krasijo lepaki iz plebiscitne dobe. Eden kaže koroški zemljevid s Karavankami, preko katerih grozi grabežljiva roka z juga, drugi kaže Korošca, ki zmagovalno vihti zeleno glasovnico. V to šolo hodi preko 100

4 TRI KAPLJE KRVI.

Hitro sem se odločil, slekel plašč in suknjič, vrget tudi čepico na breg in skočil že nekaj trenutkov nato v umazano sive valove.

»Hoj!« sem zaklical, ko sem se spet pokazal nad vodo. »Hoj, kje pa ste? Držite se! Na pomoč! Vam prihajam.«

»Na pomoč!«

Kakor odmev mojega lastnega klica je prišla ta beseda iz moje neposredne bližine.

Z nekaj sunki sem vzplaval dalje, potem pa sem zagrabil hrbet moža, ki je z obema rokama divje opletal okrog sebe.

Preden sem mogel preprečiti, se je dvoje kakor jeklo močnih rok oklenilo mojega vratu in me skušalo potegniti pod vodo.

Ali je bilo to nespametno dejanje obupanca, ki je iz strahu, da bo moral utoniti, izgubil zavest, in torej ni več vedel, kaj počenja, ali pa hladni, preračunani načrt?

Prijel sem roke, ki so me davile, in jih skušal z vsemi močmi, kar sem jih še imel, odtrgati od svojega grla, toda tedaj so se me le še močneje oklenile.

Začel se je strašen boj, boj na življenje in smrt!

»Jim, hoj, Jim!« sem zaklical s poslednjimi močmi, ki mi jih je še sapa dala, potem pa mi je pošel dih. Dvignil sem pesti in začel udarjati z njima po glavi besnega utopljenca.

Začul sem pridušen glas. Roki, ki sta me držali za vrat, sta me iznenada izpustili, in spet sem lahko zajel sapo.

Vendar pa niti za trenutek nisem izgubil

prisotnosti duha. Segel sem za moškim, ki me je hotel na tako zvit način spraviti s sveta, toda s spretnim udarcem se mi je izmuznil in izginil.

»Hoj, Stone, hoj, kje pa si? Pa menda vendar ne v vodi?« sem tedaj zasilal z brega.

Bil je moj prijatelj!

»Da, v vodi!« sem zaklical in zakašljaj, ker mi je bilo precej vode ušlo v grlo. »Hitro posveti! Prevarili so me! Nekdo me je hotel utopiti!«

Zarka Jimova luč je komaj predrla gosto meglo nad vodno gladino.

Pred mano so se lesketali umazanosi valovi v kanalu, moj neznan nasprotnik pa je brez sledu izginil. Najbrž se je hitro potopil, da ga soj svetilke ne bi dosegel.

Bilo je prav tako nevarno kakor nezmišlno iskati še nadalje zločinca, ki je izginil v valovih. Zato sem se z nekaj krepkimi sunki obrnil proti kopnini in zlezal na breg, moker kakor miš.

Jim je stal zraven mene.

»Kako se je pa to moglo zgoditi, prijatelj!« me je ves presenečen vprašal, ko sem se malo otesel vode.

S kratkimi besedami sem mu popisal ves nepričakovani dogodek.

»Neumna zgodba, je dejal Jim.« Zdaj skoraj ni več dvoma, da so te morali opazovati in da so te morda celo spoznali. Poskusili so te spraviti v stran na zelo zahrbtno, a dobro premišljen in spretno zasnovan način. Zdaj

poglejva hitro, kje so tvoj površnik, suknjič in čepica, potem pa izgini čim prej domov za peč, da nazadnje še ne iztakneš kakšne pljučnice. Jaz bom ostal tu in bom malo prežal v okolici. Morda se primeri še kaj zanimivega.«

»Za nobeno ceno te ne pustim samega v nevarnosti, Jim,« sem mu rekel.

»Zame se ti pa ni treba prav nič bati. Tale dogodek, ki se je k sreči še dobro končal, mi je dovolj dobro svari. Sicer pa ne mislim, da bi ti sploh ostal doma. Samo toliko pojdi v hotel, da se boš preoblekel in pogrel. Potem se boš moral vrniti sem, ker te bom še potreboval. Na Albertovi cesti se utegne nocoj zgoditi še kaj zanimivega. Možak, ki ti je hotel pripraviti moker grob, mora naposled tudi priti kje na kopno. Odkriti moram to mesto in ga skrivaj opazovati, da bom videl, odkod je prav za prav doma in kje se skriva. Le pohitiva zdaj, ker nam ne ostaja dosti časa!«

Naposled mi res ni ostalo nič drugega, kakor da se prijateljevemu nasvetu uklonim.

Nekaj metrov dalje na bregu sem našel svoj plašč, suknjič in čepico.

Ko sem se hitro oblekel, sem kar tekel do najbližjega kraja, kjer stoje najemniški avtomobili, in skočil v najbližjega.

Jim je ostal na Albertovi cesti in še nadalje opazoval okolico.

Skrb zanj me je priganjala k največji naglici. Resnično sem se bal zanj.

V hotelu se niti pogrel nisem. Samo obledo sem hitro zamenjal in plašč, pa sem se odpeljal nazaj na Albertovo cesto.

Dež je nekoliko ponehal, zato pa se mi je zdelo, da se je megla še bolj zgostila. Sko-

slovenskih otrok in le nekaj desetini nemških. Lahko si predstavljamo mladinsko vzgojo v čudnem ozračju plebiscitnih spominov. Iz nekega drugega kraja pa poročajo, da je pri zemljepisju vedela neka učiteljica povedati o Jugoslaviji, da je na naravnih zakladih silno ubožna dežela in da ima samo rudnik živega srebra v Idriji. — V Gorenčah so pred nekaj leti prizidali šolskemu poslopju eno nadstropje. Dela so izvršili zelo malomarno. Učilnici sta druga nad drugo in ko med odmorom otroci letajo po razredu I. nadstropja, se vmesni pod šibi in vsa okna ropočejo. Prejšnji učitelj je poročal šolskemu svetu, da so otroci spodnjega razreda v smrtni nevarnosti. Okrajno šolsko oblastvo je bilo na to opozorjeno, a ni ničesar storilo.

* **Potrebe protituberkulozne borbe.** Protituberkulozna zveza v Ljubljani se je obrnila na denarne zavode in zavarovalnice v dravski banovini s prošnjo, da se naročijo na njeno glasilo »Delo proti tuberkulozi«, odnosno, da ji naklonijo primerno denarno podporo, s katero bi lahko vodila še uspešnejše svoj boj proti jetiki. Stevilni denarni zavodi so se prošnji odzvali. Na manjše razumevanje za potrebe protituberkulozne borbe pa je zveza naletela pri življenjskih zavarovalnicah. Nekatere so vrnille zvezi njene dopise in doposlale izvide njenega glasila brez vsakršne opazke. Ni dvoma, da so življenjske zavarovalnice na uspehu ljudsko-zdravstvenega gibanja zelo interesirane in imajo od tega same neposredno velike koristi. Tudi so splošno znane koristi, ki jih ima delovanje protituberkuloznih dispanzerjev, katerih vzdrževanje pa zahteva velike denarne žrtve. Žal so denarna sredstva zveze zelo skromna. Zato mora iskati podporo javnosti, predvsem imovitejših posameznikov in denarnih in drugih podobnih zavodov. Delo zveze je namenjeno najsiriomašnejšim in za to hudo boleznijo trpečim sinovom domovine, zato zveza upa, da ne trka zaman na blaga slovenska srca. Zveza bo v svojem glasilu »Delo proti tuberkulozi« letno enkrat objavila sezname svojih dobrotnikov.

* **Potnikom v tujino.** Avstrijska policijska izpostava na glavni postaji v Mariboru sporoča: Odpravljanje vlakov v Avstrijo se vedno zakasnjuje zaradi potnikov, ki prihajajo k vidiranju potnih listov tik pred odhodom vlakov. Zato vabi izpostava vse obinstvo da si preskrbi uvozna dovoljenja že dan pred potovanjem. Pred odhodom vlakov se bodo vidirali potni listi samo v res nujnih primerih

* **Ne pozabite, da je do božiča za naročnike »Domovine« znižana cena romanu »Dva človeka«, in sicer za lepo vezano knjigo od 34 na 25 Din, za mehko vezano od 24 na 15 Din. Pišite samo po položnico na uredništvo »Domovine«, Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Ko pošljete znesek, takoj odpošljemo knjigo. Ta roman, ki je eden izmed najlepših, kar jih je bilo v zadnjih letih prevedeno v slovenščino, mora biti v knjižnici vsakega ljubitelja lepih knjig, hkratu pa ga lahko uporabite za božični dar, ki ga bo vsakdo vesel.**

* **Za 18 dinarjev veselja ne more biti mnogo.** To ve pač vsak iz vsakdanje izkušnje. Za odrasle prav zares za ta denar ni prida veselja. Pri otrokih, ki še ne poznajo denarja kot edinega merila za vrednost blaga, pa bo prinesla nova knjiga pripovedk naše do zadnje gorske vasi dobro znane pisateljice Mance Komarove za cele dolge zimске večere dovolj veselja. Pod naslovom »Stric s košem« je izšel pravkar prvi zvezek Maničnih povestic, šal, ugank in sličnih veselih drobtin za našo deco. Kdor želi svojim otrokom pristrčnega veselja, naj si naroči to zbirko, ki jo dobi v vsaki knjigarni lepo in trpežno vezano že za 18 Din. Vsem naročnikom in čitateljem Manično knjigo prav zares priporočamo.

* **Mladeniči rekruti,** ki imate pravico do osvoboditve, skrajšanega roka službe, čim prejšnjega vstopa v kader, odložitve službe v kadru, informirajte se in uredite svoje zadeve pravočasno! Ako je rok zamujen, se ne da več pomagati! Pojasnila daje za malenkostno plačilo Per Franc, kapetan v pok., koncesionirana pisarna, Ljubljana, Maistrova ulica 14. Za odgovor je priložiti koček ali znamko za 6 din.

* **Divji prašič ustrelen.** V soboto je v Poljanski dolini ustrelen divjega prašiča posestnik Janez Peternelj. Ko se je med ljudmi to izvedelo, so romale v gostilno, kjer je bil prašič razstavljen, cele trume gledat veliko žival.

* **Žalosten konec božjastnega posestnika.** Na poti v cerkev pri Sv. Juriju v Slovenskih goricah je posestnika Franca Standekerja iz Partinje zgrabila božjast. Siromak je bil popolnoma sam in ga je zrušilo v obcestni jarek tako nesrečno da se je z glavo zaril v blato in se zadušil.

* **Tri osebe zastrupljene s plinom.** V najžalostnejšem koncu mariborske okolice, v znani Abesiniji na Teznem se je pripetil žalosten dogodek. V hišici, katero si je tam postavil upokojenec mariborske mestne občine Lampret, so dobili pred nekaj dnevi nove najemnike, moškega in dve ženski. Moški je bil 36 letni ločeni delavec Jožef Krajnc iz Pristave pri Rogaske Slatini, ženski pa njegova prijateljica Marija Horvatova in ločena Albina Šturmovna iz Šimnika pri Kočevju. V soboto precej pozno je začel Lampret iz sobe, v kateri stanujejo njegovi novi najemniki, nenadno ženske kriki. Stopil je gledat, pa je našel vrata zaklenjena. Zato je poklical orožnike, ki so s silo vdrli ključavnico in vrata odprli. Nudil se jim je strašen prizor. Na postelji sta ležala moški in ženska, oba v globoki nezavesti, sredi sobe pa je bila na tleh tretja ženska, tudi že nezavestna. Sredi sobe pa je stal na podstavku velik lonec, iz katerega se je kadilo žareče oglje. Orožniki so naglo odpahnili okna in vrata, da se je dim razkadi, ter so spravili vse tri ljudi na zrak. Takoj so spoznali, da jih je zastrupil ogljeni plin, ki se je širil iz lonca. Poizkusili so z umetnim dihanjem in res se jim je posrečilo obe ženski obuditi v življenje, pri moškem pa so bili vsi poskusi zaman. Med tem so prispeli tudi že mariborski reševalci, ki so ugotovili, da je moški že mrtev, obe ženski pa so takoj preveljali v bolnišnico, kjer se je njuno stanje tako popravilo, da sta danes že izven nevarnosti.

* **Utopljenka v narasli Savinji.** Nekaj rudar v Pečovniku pri Celju je te dni opazil blizu železniškega viadukta pri apneniku na površini močno narasle Savinje truplo neznane ženske, ki se je bilo zapletlo v grmovje. Zadevo je takoj javil policiji, ki je s pomočjo nekaterih delavcev potegnila truplo iz vode. Pri utopljenki so našli delavsko knjižico, na podlagi katere se je ugotovilo, da je utopljenka 54-letna delavka Ivanka Travnova, rojena v Notranji gorici pri Kamniku Travnova je bila do 3. t. m. v službi pri veleposelstnici Irmu Jeschounigovi v Veliki Pirešici pri Žalcu. Očitno je Travnova izvršila samomor.

* **Požar.** Gostilničarki Tereziji Stromarjevi iz Ptuja je na njenem posestvu v Gorci pri Podlehniku zgorela lesena stavba, v kateri je bilo okoli 8000 kg sena. Požar je bil nedvomno podtaknjen.

* **16-letno dekle je skočilo pod vlak.** Blizu železniške postaje v Kotoribi je skočilo pod vlak 16-letno kmečko dekle Agata Silagy. Vlak ji je odrezal glavo.

raj z nožem bi jo bil lahko rezal, tako gošta je postala.

Nikjer nisem mogel odkriti Jima, čeprav sem skrbno preiskal vso okolico kraja, kjer sva se bila prej razstala.

Spet sem prišel v bližino Dunejeve hiše. V tem trenutku sem začul pridušeno škripanje vrat in rožljanje velikega svežnja ključev.

Kaj naj to pomeni?

Nehote sem obstal kakor prikovan in prisluhnil preko ceste.

Iz hiše, kjer je stanoval Dune, je stopil neki človek.

Oblečen je bil v dolg površnik. Čez glavo si je dal širokokrajen klobuk in ga poveznil globoko čez obraz, da ga ni bilo mogoče spoznati. Vendar pa se mi je ta trenutek zaradi njegovih čudnih kretanj zazdelo, da mora biti gospod Crawford.

Kaj je ta človek iskal ob treh zjutraj na Albertovi cesti. Vsakogar drugega bi bil prej pričakoval kakor njega. Ali ni bilo to nekaj čudnega, nenavadnega?

Sklenil sem, da bom sumljivega moža zasledoval. Če je res Crawford, bo zanimivo odkriti, kam je ob tej uri namenjen.

Možak, o katerem sem bil skoraj prepričan, da je Crawford, se ni niti enkrat vso pot obrnil. Zato se je moralo vsakomur zdeti, da hodi po poštenih potih in se nikogar ne boji. Hm, ali pa je tako trdno prepričan, da mu nihče ne sledi?

Naj bo že kakorkoli, — kakor kakšen spreten vohun sem se začel plaziti za njim. Njegova pot se je končala na veliki cesti. Tam je skočil spretno kakor mačka v avtomobil, ki je stal na vogalu neke majhne

ulice, in se z blazno naglico odpeljal v smeri proti Welingtonovi cesti.

Nisem mu mogel slediti, čeprav bi mu bil rad. Daleč naokoli nisem videl nobenega najemniškega avtomobila, in tudi, če bi bil kje kateri, ga v kopici ulic in cest ne bi bil mogel dohiti. Saj bi mi lahko povsod ušel kakor v labirintu.

Počasi in precej slabe volje sem se zaradi tega vrnil na Albertovo cesto, da poiščem vsaj svojega prijatelja Jima.

Ko sem prišel pred hišo, kjer je stanoval Dune, sem iznenada zapazil v Crawfordovih oknih luč. Kaj naj bo spet to?

Ali sem se naposled zmotil in zamenjal Crawforda z nekom drugim, — z možem v dolgem plašču, ki se mi je zazdel zaradi vnaprej pripravljenega avtomobila zdaj še dosti bolj sumljiv?

Nekje v daljavi je ura na cerkvenem stolpu počasi odbila šest!

Začelo me je skrbeti zaradi Toma, ki ga nikjer nisem mogel odkriti.

Spet je začelo deževati v potokih.

Megla se je počasi zredčila. London se je že davno začel zbujati in prvi vozovi so že drdrali po praznih, mokrih ulicah.

Gori v Crawfordovem stanovanju pa je še zmerom gorela luč.

Tedaj je prišel iznenada možak v dolgem dežnem plašču po cesti navzdol in izginil spet v Dunejevi hiši.

Pohitel sem za njim in ga opazil prav tedaj, ko je izginil na drugem stopnišču. Kmalu nato so se zaprla vrata Crawfordovega stanovanja in ključ je zarožljaj.

Torej je moral biti Crawford tisti, ki se je odpeljal z avtomobilom.

Kje pa je le pustil svoj dolgi plašč in zakaj je tako skrbno zamenjal med potjo svojo precej opazno obleko?

Pomislim sem na tri temne, izdajalske madeže, na katere me je opozoril Jim. Po njih je sklepal, da Dune ali njegov sovražnik ni šel iz hiše skozi hišna vrata, ampak skozi podstrešje. In tedaj se mi je posvetilo — Jim je moral že takrat sumiti starega Crawforda.

Ali je bil res Crawford vzrok, da je doktor John Thore pred sedmimi meseci izginil? Ali je res on zakrivil, da gospoda Duneja ni mogoče nikjer najti? Vse je kazalo, da mora biti tako!

Kje se le skriva moj prijatelj Jim? Pa se mu vendar ni kaj hudega primerilo?

Zdaj bi bilo pač nezmislno iti za Crawfordom in ga naravnost ali po ovinkih vprašati, kje se je mudil ob poznih nočnih urah. Bolje je, da ne zve, kako sem mu bil na sledu. Zaradi tega sem zapustil hišo in se skril v senci sosednih poslopj. Tam sem se tudi počutil dosti bolj varnega.

Tedaj se je počasi pripeljal po Albertovi cesti, ki je bila že precej svetla, najemniški avtomobil.

Iz zadnjega okna se je iztegnila roka in mi pomahala. V istem trenutku sem že tudi zaslišal znani žvižg prijatelja Jima Lawrencea.

Minuto nato sem sedel poleg Jima v avtomobilu. Z veliko naglico sva se odpeljala skupaj proti hotelu, kjer sva stanovala.

»Kje si bil?« sem ga hlastno vprašal. »V velikih skrbih sem bil zaradi tebe, Jim. In še nekaj ti moram povedati: po tem, kar sem doživel v zadnjih urah, se mi zdi go-

* Stekel pes je ogrizel 30 oseb. Pred dnevi se je pojavil v Crnomlju stekel pes in ogrizel več oseb, nato pa je izginil. Dva dni zatem je prišel spet v mesto. Ko je šla zjutraj Marija Stajerjeva pospravljat prostore sreskega cestnega odbora, jo je med potjo napadel in jo ugriznil v roko. Nato je ugriznil dva kolesarja in še nekaj oseb ter zbežal po cesti proti Gradacu. Varnostni organi in nekaj prostovoljcev so na avtomobilu odhiteli za njim. Med tem je pes došel v bližino Gradaca, kjer je napadel posestnika g. Janeza Južna iz Dobravice. Posestnik ni imel pri sebi nikakega orožja. Stopil je k g. Maceletu, ki mu je posodil lovsko puško. Na nesrečo pa nabojev ni bilo pri hiši. Oborožen samo s puško brez nabojev je šel g. Južna na zasledovanje steklega psa, ki ga je res izsledil ter ga pobil s puškinim kopitom. G. Južna in druge ugriznjene osebe so se javile na sreskem načelstvu v Crnomlju, kjer se jim je nudila prva zdravniška pomoč. Vseh ugriznjenih oseb se je do včeraj javilo okrog 30. Ker je verjetno, da je stekel pes ugriznil več drugih psov v mestu in okolici, bi bilo treba vse sumljive živali usmrtiti, ker je pač več vredno človeško življenje kakor pasje, čeprav gre za za še tako plemenito pasmo.

* Nenadna smrt. Na Polenškaku se je mudil v veseli družbi posestnik Alojzij Vičar. Pa mu je nenadno postalo slabo. Fantje, ki so bili v njegovi družbi, so ga imeli že precej pod kapo ter se niso zmenili zanj. Vičar je kmalu zatem umrl. Ker so se širile govorice, da ni umrl naravne smrti, je sodišče odredilo raztelesenje trupla. Sodna komisija je pa ugotovila, da je Vičar umrl za srčno kapio.

* Kakor juhi soli tako je treba vsaki kavi dodati dobro mero pravega Francka. Dodajte ga rajši malo več kakor pa premalo, zlasti če jo pripravljate iz žitne kave. Pravi Franck izpopolni okus in aromo ter naredi kavo bolj tečno.

* Smrtna žrtev avtomobilske nesreče. V Šoštanj na Krtoški cesti se je zgodila v ponedeljek huda nesreča. Avto, v katerem so sedeli ga. Justa Rojčeva, trgovčeva soproga iz Ljubljane, ga. Ema Kozlevčarjeva, soproga šoštanjskega mesarskega mojstra in pa g. Anton Kranjc iz Ljubljane, ki je šofiral, je zadel na železniškem prehodu v lokomotivo, ki ga je vlekla s seboj nad 100 metrov. Ko se je lokomotiva ustavila, je bil avto klobčič zvitega železja, ki je oklepalo obe gospe. Voznik na najmanj prizadeti levici avta je

strel vrata in skočil iz avta. Zlasti go. Rojčevo je zdrobljena desna stran močno stisnila. Nekoliko lažje so poškodbe Kozlevčarjeve. Ponesrečenkama sta nudila domača zdravniška dr. Medic in dr. Korun prvo pomoč. Kmalu po nesreči je prihitel v Šoštanj tudi železniški zdravnik dr. Kolšek iz Velenja. Obe so odpeljali v slovenjgraško bolnišnico, a je Rojčeva že med potjo umrla.

* Roparski napad. V Rogoznici pri Ptuj se je te dni pridružil krošnjaru Izidorju Dukoviću Zorec Franc. Ko sta bila na cesti sama, je Zorec nenadno potegnil nož in zagrozil Dukoviću, da ga bo zaklal, če mu pripravi ne izroči vsega denarja. Duković, ki se je nasilneža ustrašil, mu je res izročil vso go-

tovino v znesku 300 dinarjev. Ko je Duković prišel v Ptuj, je napad prijavil orožnikom, ki so Zorca kmalu izsledili v Klicarju. Denarja pa niso več našli pri njem.

* Velika tatvina v Poljanski dolini. V Gorenji vasi v Poljanski dolini je bila pri mesarju Peresutu iz podstrešne sobe ukradena železna blagajna, v kateri je bilo okoli 22.000 dinarjev gotovine. O tatvini sta bili takoj obveščeni orožniški postaji v Poljanah in Fužini, vendar doslej o storilcih ni sledu. To je v kratkem že druga večja tatvina v Poljanski dolini. Pred kakimi šestimi tedni je bila namreč ukradena iz občinske pisarne v Poljanah občinska blagajna, v kateri je bil precejšen znesek.

spod Crawford iz drugega nadstropja hiše, kjer je stanoval Dune, zelo, zelo sumljiv.

* Ali si ga zanesljivo spoznal? me je vprašal Jim, ki je nekaj premišljeval, kakor se mu je dobro videlo.

* Pred nekaj minutami sem slišal, kako je stopil v svoje stanovanje in se vanj zaklenil, sem mu odvrnil.

Potem sem povedal Jimu vse, kar sem doživel in opazil med tretjo in šesto jutro uro, ko sem iskal njega, pa sem odkril Crawfordov odhod iz hiše in njegovo vrnitev.

* Torej res! Saj se mi je zdelo tako, je rekel Jim kakor sam pri sebi. Potem se je obrnil k meni. »Jaz pa se vračam iz Islewortha, tiste londonske mestne četrti, kjer so skoraj same vile bogatih meščanov. Bil sem v njenem skrajnem občnem Starem parku. In povedati ti moram, da sem tam doživel marsikaj zanimivega.«

* Kaj si morda videl moža z dolgim plaščem in mu sledil?

* Tako je, dragi moj Stone. Ob pravem času sem še ujel neki avtomobil. Videl sem te, ko si hodil za njim, pa ti žal nisem mogel dati nikakšnega znamenja. Sicer mi je Crawford potem ubežal in sem izgubil njegovo sled, vendar pa upam, da bom imel prihodnjo noč več sreče.

Drugo jutro naju je obiskal Thomas Thore. Jim je še ležal v postelji. Dejal je, da ima hudo vročino in da sploh ne misli vstati.

Ko je stopil Thore ves v skrbeh v sobo, je Jim neprestano kašljal in smrkal. Meni se ta njegova znamenja prehlada niso zdela prav odkritosrčna in pristna, toda Thore jim je moral očitno verjeti in je bil videti

prav slabe volje, ko je spoznal, da Jim v teh okoliščinah ne bo mogel prav ničesar podvzeti.

O Duneju seveda še zmerom ni bilo nikakšnega sveda, ceprav je londonska policija vpregla okoli dvajset svojih uradnikov, ki so ga iskali. Zdelo se je, da se je moral kar v tla vgrezniti.

Tudi gospa Violeta je bila bolna in ta dan niti svojega svaka ni pustila k sebi.

Thomas Thore se je zaradi tega čutil zelo potrtega. Ubožec se mi je kar smilil, toda Jim Lawrence je moral že vedeti, zakaj je proti njemu zaigral komedijo s prehladom in kaj je za njo skrival. Brez vzroka se nedvomno ni npravljal bolnega, saj bi bilo to res nezmislno.

* Pokličite kakšnega zdravnika k njemu, me je poprosil Thomas Thore, ko sem ga potem spremljal po stopnicah do hotelskih vrat. »Saj veste, prehlad je časih čisto nedolžen, časih pa utegne imeti tudi hude posledice.«

* Če mu bo vročina zrasla, bom moral to storiti, sem ga poskusil pomiriti. Rekel sem te besede kolikor mogoče glasno tako da bi me moral slišati vsakdo, ker sem sumil, da mora biti v okolici kakšen vohun, ki prisluškuje.

Potem sem se vrnil k prijatelju v najino skupno sobo.

* Z menoj boš moral deliti moj prostovoljni sobni zapor, dragi Stone. Drugače ni mogoče, mi je rekel. »Rad bi dosegel to, da bi se naš sovražnik počutil čisto varnega. Zakaj se pa ne bi bila čba pošteno prehladila? Kaj misliš? Saj nama bodo verjeli. In vsaj malo se bova odpočila. Prihodnjo

noč bova imela kar čez glavo dela. Želim si samo to, da bi spet deževalo kar v potokih.«

Dan nama je v sobi mineval hudo počasi. Ure so se po polževo pomikale dalje. Niti za trenutek nisva zapustila svoje tople zakurjene sobe. Dala sva si prinesiti vanjo tudi obed in večerjo, razen tega pa kup knjig in časnikov, da sva si z njimi krajšala čas.

Sele zvečer se je Thomas Thore spet oglašil, pa je kmalu odšel.

Kmalu za njim je tudi moj prijatelj Jim iznenada izginil iz sobe. Izrabil je priložnost, ko sem bil jaz v kopalnici. Ko sem pokrepan vstal iz kadi, ga ni bilo nikjer več.

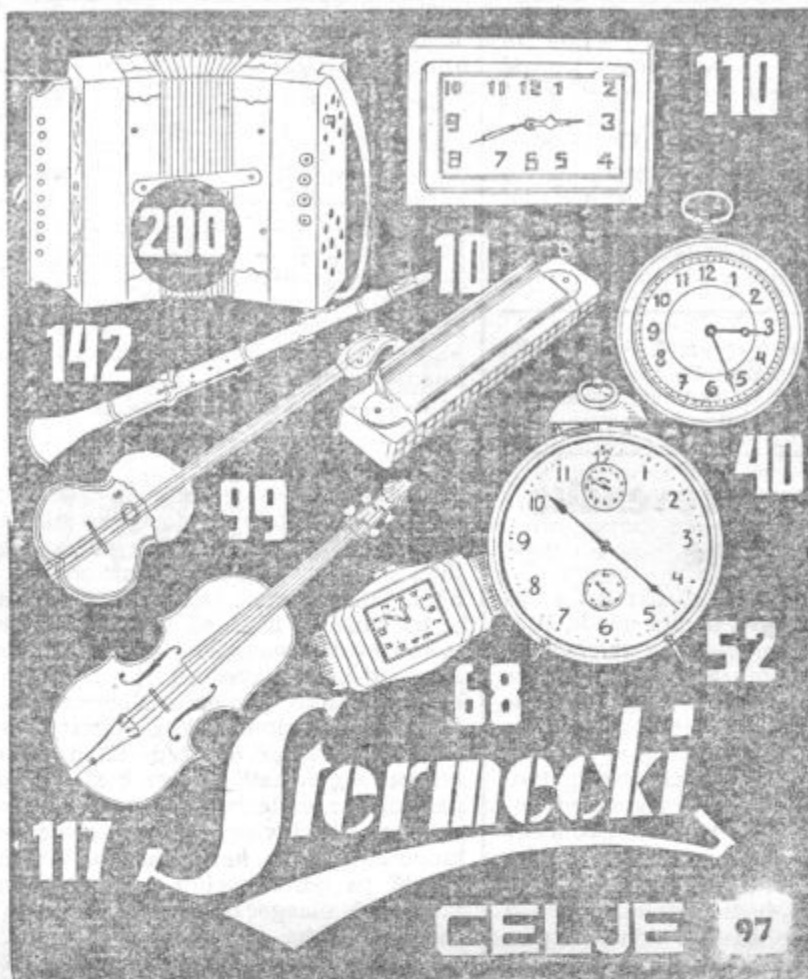
Vrag ve, kaj je nameraval in niti mi ni zaupal, kam je namenjen.

Tri ure ga ni bilo nazaj. Potem pa je nepričakovano spet stopil v sobo in mi mirno rekel:

* Vse v najlepšem redu, Stone! Tam v Isleworthu, tik ob Starem parku stanuje star, napol hrom gospod, neki mister Smedley. Ta gospod je naročil Crawfordu, ki slovi za dobrega mešetarja, naj proda njegovo drugo vilo. Ta vila je oddaljena le nekaj minut od tiste, kjer zdaj prebiva gospod Smedley. Baje pa v njej straši, pomisli to, in zaradi teh strahov je prišla v slab glas vsa okolica tistega kraja. Čudna zadeva, ali ne?

* Kje si pa vse to pobral, dragi Jim? sem ga začuden vprašal. Kar smejati sem se moral njegovim besedam o strahovih.

* Vse mi je odkril lastnik gostilne »Ob Temzi«. Bil sem zunaj v Isleworthu. Crawford mi je snoči tam izginil izpred oči in ga nisem mogel več čakati. Če se prav preveč ne motim, je moral izginiti ravno v Smed-



UEN-K-2-NOKU-K-107

* Lastni dom je zažgal. V Selcih v Solven-
skih goricah imata lepo posestvo Franc in
Franciška Zorčeva. V zadnjem času so bili
prepri med zakoncem na dnevnem redu.
Franc je zadnje dni ženi grozil, da bo že gle-
dal, da ne bo ona dolgo gospodarila. Enega iz-
med zadnjih večerov je nenadno nastal ogenj,
ki je od gospodarskega poslopja prešel tudi
na hišo. Orožniki so aretirali osumljenega
Franca Zorca, ki so ga po zaslišanju izročili v
zapore okrožnega sodišča v Mariboru.

**Naročite »Zgodbe brez groze«. Najzabavnejša
knjiga. Stane samo 10 din. Pošljite dopisnico
na naslov: Založba »Cesta«, Ljubljana,
Knafljeva ulica 5.**

Prijateljem slovenske mladine

»Zvonček«, naš znani mladinski list s sli-
kami, ki že 38 let zabava in uči mlade čita-
telje, bo z novim letom prešel v založništvo
narodno-obrambnega konzorcija, ki mu na-
čelujeta Franja Tavčarjeva in Engelbert La-
dislav Gangl. S tem bo dobil novo poslan-
stvo med slovensko mladino.

Povsod, kjer žive slovenski otroci, tudi
med številnimi izseljenskimi delavskimi ko-
lonijami v Evropi in Ameriki, bo »Zvonček«
budil v mladih srcih ljubezen do rodne je-
zika in skupne domovine, tako da bodo otro-
ci, ki so doma in svobodni, stalno vedeli o
onih in mislili na one, ki niso doma in niso
svobodni, vsi oni, ki žive izven svobodne
domovine, pa bodo čutili, da imajo doma
mlade rojake-prijatelje, ki mislijo nanje.

Veliki prijatelj naše mladine, pisatelj dr.
Ivan Lah, je predzadnjo nedeljo, posvečeno
izseljencem, napisal med drugim tele tehtne
besede:

»Vsako leto na ta dan si moramo vsi iz-
praševati vest, ali smo storili vse, kar je v
naših močeh, da naši izseljenci čutijo našo
ljubezen in skrb zanje. Ali so prejeli naši
rojaki iz domovine duševne hrane, listov
in knjig, ki naj vežejo vsakega slovenskega
človeka, posebno pa mladino, s staro domo-
vino in prinašajo v vse kraje po svetu, kjer-
koli živi naš človek, pozdrav in domači be-
sedi? Tako delo moramo podpirati vsi, ki smo
v svobodni domovini in nam vsaj te dušev-
ne hrane ne manjka. Ako gre za to, da ohrani-
mo naš rod, raztresen po svetu, ne sme bi-
ti vrašanja kje so sredstva za rešitev.«

leyevi vili, ali pa vsaj sumljivo blizu v isti
smeri.«

»In zdaj se bova peljala v Isleworth, ali
ne?« sem ga vprašal.

»Seveda, toda ne takoj, dragi Stone. Me-
ne namreč najbolj zanima tisto strašenje v
bližini Starega parka in za vsako ceno bi
ga rad čimprej spravil s sveta, da rešim
okolico neprijetne more,« je dejal Jim in se
pomenljivo posmejal.

»Strašenje je smešna beseda, Jim!«

»Pri tej smešnosti pa je treba vendar še
marsikaj razvozljati. Zelo namreč sumim,
da skuša nekdo, — kdo je to, še ne vem, —
za vsako ceno zadrževati ljudi, da ne prihaj-
ajo preveč blizu k tistemu kraju,« je resno
dejel Jim.

»Prav utegneš imeti, Jim. Torej so tisti
konec Londona namenoma razkričali. Vse
zveni prav verjetno, toda zanima me vedeti,
zakaj in na kakšen način,« sem ga vprašal.

»Na kakšen način? Na to vprašanje ti že
lahko dam zadovoljiv odgovor. S strahovi
ob Starem parku sem se namreč že snoči
slučajno seznanil,« je odvrnil Jim. »Kakor
najbrž veš, je okolica tam zelo samotna.
Daleč naokoli ni nobenega poslopja razen
stare vile, ki je trenutno last starega gos-
poda Smedleya in ki jo ta prodaja s pomoč-
jo Crawforda. V vili ne stanuje zdaj nihče.
Lastnik gostilne »Ob Temzi« mi je povedal,
da bi bil Smedley zaradi strašenja skoraj
razum izgubil. Ko ga je prvič slišal, ga je
od strahu kar kap oplazila. Saj je šele od
tistega časa napol hrom.

(Dalje prihodnjik.)

Te vzvišene naloge: zabavati in učiti do-
mače otroke, hkratu pa poiskati vse, ki so
razkropljeni po svetu, odrezani in odtrgani,
izseljeni in porazgubljeni, ter jim vsak me-
slec prinašati iskrenih pozdravov iz daljne,
skrbne domovine — te domoljubne naloge
se bo v svojem 39. letniku nesebično in ne-
utrudno lotil »Zvonček«. Njegov glas bo
stalno budil misel na bratce in sestrice on-
stran meja in na mlado pokolenje, ki rase
izven našega ožjega doma po naši državi in
v tujini na Koroškem, v Primorju, po West-
falskem, Nizozemskem, v Franciji in Ameri-
ki, ter mu ohranjal in krepil vero v naš rod,
upanje v našo bodočnost in ljubezen do na-
še skupne domovine. Z geslom:

**Majhen položi dar
deci na oltar!**

stopamo pred slovensko in jugoslovensko
javnost. Naše delo za slovensko mladino nu-
jno potrebuje krepke opore od znotraj. Ve-
dite, da naša naročnina služi višjim name-
nom! Če vas list ne zanima in če nimate svoje
mladine, ki bi se ob njem kratkočasila in
izobraževala, sporočite upravi »Zvončka«,
kam naj pošlje izvide, ki jih boste kot zgle-
den domoljub poklonili slovenski mladini:
tež ali oni obmejni šoli ali obmejni družini,
temu ali onemu društvu, temu ali onemu
otroku, čigar naslov nam boste poslali. Če
pa morda nimate takega naslova, bo konzor-
cij sam izbral vašega obdarovanca, kar ta-
ko ne bo težavno, ker je potreba tako ogrom-
na. Vi pa boste imeli zavest, da za majhen
prispevek omogočate veliko delo in da bo
mladina doma in v tujini s hvaležnostjo
sprejemala vaše darove. »Zvonček« bo ustvaril
dopisovanje slovenskih otrok od vseh
krajev sveta, da bomo vedeli, kako naša mla-
dina živi, kako napreduje in česa želi od do-
movine.

List sam bo ostal predvsem mladinski le-
poslovni list, ki prinaša otroški duši to, če-
sar si najbolj želi. Vzgojni in propagandni
del bomo prinašali za dodatek. Za narodne,
božične in druge praznike bo naš mesečnik
prinašal primerne slavnostne igre, nastope
in deklamacije, ki jih potrebujejo prireditel-
ji ob takih prilikah. Tako se bo okoli »Zvon-
čka«, ki ga bo še nadalje vodil njegov pre-
izkušeni dosedanji urednik dr. Pavel Kar-
lin, razvilo novo življenje, nov krog narod-
nega dela, h kateremu iskreno vabimo vse,
da sodelujejo vsak po svoji moči. Že po pr-
vih številkah, ko pridemo v zvezo z našimi
bližnjimi in daljnimi znanci in neznanci, ko
bodo začuli glas »Zvončka« tudi oni, ki so
najbolj oddaljeni in odtujeni od nas, se bo
pokazalo, kako važno je poslanstvo našega
mladinskega lista.

Prva številka »Zvončka« izide z izbrano
vsebino in mnogimi slikami še pred božič-
em. Letna naročnina lista (10 števil) je
določena na 30 dinarjev. »Zvonček« se na-
roča v upravi »Zvončka« v Ljubljani, Cesta
29. oktobra 16, ali pa v Učiteljski tiskarni,
Franciška ulica 6.

Popotnikova torba

Umrli zagrebški nadškof je večkrat obiskal Poljansko dolino

Poljanska dolina, decembra

Prejšnji teden umrli in ta ponedeljek k
večnemu počitku položeni zagrebški nadškof
dr. Anton Bauer je bil znan tudi v naši do-
lini. Pred nekaj leti je prebil poletne počit-
nice nekaj tednov tu v dolini na Visokem.
Bilo je to l. 1929. in tedaj je bil prvič v
dolini, kjer mu je bilo silno všeč zaradi miru,
lepih krajev in dostojnosti domačih ljudi.
Delal je izlete po dolini peš in v svojem av-
tomobilu, ki ga je imel s seboj. Pa tudi na
nižje hribe se je večkrat povzpел kljub sta-
rosti 74 let ter si ogledal cerkve na njih. Bil
je tudi velik prijatelj ribolova.

Pokojnega Tavčarja in njegova dela je vi-
soko cenil. Zato se je odločil, da je svojo vsa-

kodnevno božjo službo za časa bivanja na
Visokem opravljal na Tavčarjevi grobnici,
kar pa ni bilo vseh nekaterim gorečnejšim,
ki so začeli celo dvomiti ali je prave vere.

V občevarstvu s tukajšnjimi domačini je bil
preprost. V razgovoru z njimi se je videlo,
da je mož širokega znanja v verskih kakor
tudi v posvetnih zadevah. Tedaj je obhajal
svoj god na Visokem, a brez vsakih posebnih
svečanosti. Seveda je prejel obilno če-
stitk.

Pri odhodu je zapustil v spomin na Viso-
kem svojo sliko, ki je zdaj v najlepši sobi,
kjer je takrat bival. Pozneje je še nekaj-
krat obiskal za kratko časa dolino in Vi-
soko. V dolini smo ga ohranili v lepem spo-
minu!

Ljubosumnež umoril izvoljenko in sebe

Breg pri Ločah, decembra.

V vasi Breg pri Ločah se je te dni zgo-
dila krvava ljubezenska žalost. 18-letni Ru-
dolf Opresnik je najprej umoril svojo izvo-
ljenko Marijo Pšeničnikovo, nato pa je še
sebi zasadil nož v srce. Kaže, da je bila vzrok
groznega dejanja ljubosumnost.

Dekle in fant sta se poznala že iz šole.
Opresnikovi in Pšeničnikovi so si najbližji
sosedji. Rudolf je zahajal vsak dan v vas k
Pšeničnikovim. Posebno je rad videl Mico,
ki je bila lepa mladenka, a se za fante ni
zmenila. Tudi do Rudolfa ni kazala posebne-
ga nagnjenja, čeprav jo je stalno zalezoval.
Hudo je Rudolfa jezilo, da se Mica zanj
ni zmenila. Naposled je v skruti jezi, ki jo je
podpihovala še ljubosumnost, zasnoval gro-
zen naklep.

Nedavno so pri Pšeničnikovih luščili tur-
ščico in tedaj je Mica baje rekla nekemu
fantu v šali: »Ta mi je všeč, ker tako pridno
lušči.« To je Rudolfa tako razkačilo, da je kar
zaškripal z zobmi in kmalu ves besen odšel.
Nekaj dni nato je Rudolfova jeza priklopila do
vrhunca. Rudolf je prišel k Pšeničnikovim in
pomagal luščiti fižol. Ko se je dekla za tre-
nutek odstranila, da bi jima prinesla južino,
se je odigrala strašna žalost. Kako in kaj
se je zgodilo med njima, seveda nihče ne ve.
Ko je prišla dekla čez četrte ure nazaj, je na-
šla vrata zapahnjena. Poklical je Mico po
imenu, toda odgovora ni bilo. Zato je šla po
mater, ki ji je nasvetovala, naj odpre okno.
Dekla je nato skozi okno zlezla v hlev, kjer
se ji je nudil grozen prizor. V mlaki krvi sta
ležala vsak na drugi strani, oba že mrtva.
Rudolf je bil najprej zabodel dekle, nato pa
se je umoril še sam. Pobesneli fant je zadal
svoji nedolžni žrtvi 12 ran s kuhinjskim no-
žem. Da se je nesrečna žrtev branila, je raz-
vidno iz ran na roki in po vsem telesu.
Smrtno rano ji je zadal v srce. Prav tako
je sebi trikrat zabodel nož v prsi.

Posestnica Pšeničnica, ki je vdova, je na
tako grozen način izgubila svojo najstarejšo
hčerko, ki je bila po vsej okolici znana
kot zelo pridno dekle, med tem ko je Rudolf
rad postopal okoli. Preden so njegovo truplo
odnesli v mrtvašnico, so ga hoteli raztrgati,
tako je bilo ljudstvo ogorčeno.

Zet je umoril taščo

Mokronog, decembra.

Srednje Vlakence pri Mokronogu so bila
v nedeljo pozorišče strašnega zločina, kate-
rega žrtev je postala 61-letna preužitkarica
Franciška Špeliceva. Pred dvema letoma se
je k hiši priženil 33-letni delavec Anton Pi-
šter. Sprva so se v hiši dobro razumeli, a
pozneje so večkrat nastajali prepri zaradi
preužitka. Stara žena je imela izgovorjen
kot, kaže pa, da ji zet ni v redu izplačeval
obljubljenih mesečnih prispevkov. Nedavno
mu je menda Špeliceva tudi posodila 4000 di-
narjev, ki bi jih moral vrniti v določenem
roku. Denarja pa ji ni vrnil. Zaradi tega je
proti njemu vložila tožbo in pred nekaj dne-
vi je prejel Pišter od odvjetnika pismo z za-
htevo, naj denar vrne.

To je bil vzrok strašnega zločina. V nede-
ljo zjutraj sta bila zet in tašča sama doma.

Pištterjeva žena je bila namreč šla k maši. Kar na lepem sta se zet in tašča spet začela prepirati in spor se je sukal okrog 4000 din, ki jih je hotela Speličeva na vsak način nazaj. Kmalu je tašča šla v hlev molzt kravo. Tedaj je pa v Pištterju dozorel stražen naklep. skočil je v kuhinjo, vzel vrv in se splazil za taščo v hlev. Še preden se je nesrečnica zavedla, ji je zadrnil vrv s tako silo okrog vratu, da se je onezavestila in kmalu zadušila. Videč posledice svoje nepremišljenosti je Pištter taščo v hlevu obesil.

Kmalu se je vrnila Pištterjeva žena od matke. Ko je stopila v hlev, je prestrašena obstala. Našla je mater obešeno. Nemudno je obvestila o tem orožnike. Ker je orožnikom znano, da se zet in tašča nista razumela, in ker je bil položaj obešenke precej čuden, so takoj zasumili, da Speličeva ni umrla naravne smrti. Pištterja so aretirali in odvedli na orožniško postajo, kjer so ga ves dan zasliševali. Povedati pa ni hotel ničesar, češ da taščo sploh ni govoril in da je vse jutro ni videl. Orožniki pa niso popustili in so ga temeljito zasliševali. Šele drugega dne je Pištter priznal, da je taščo umoril in obesil. Orožniki so ga odvedli v zapore mokronoškega sodišča, doma pa so ostali brez očeta in rednika žena, štirimesečno dete in 9-letna hčerka, ki jo je bil Pištter priženil. Zločin je razburil vse tukajšnje prebivalstvo.

Uboj na rudarski praznik

Rajhenburg, decembra.

Predzadnjo nedeljo zvečer je postal na Senovem žrtev noža rudar Ivan Furlan. Toliko žalostnejše je, ker se je to zgodilo prav na dan, ko so rudarji obhajali god svoje patrone sv. Barbare. Zgodilo se je takole:

V neki gostilni na Senovem je popivala družba fantov, kjer je nazadnje v vinjenosti nastal prepir. Nesrečni Furlan je hotel prav tisti čas v gostilno po cigarete, a takoj pri vratih gostilne je dobil vbod z nožem v prsa. Nekaj korakov je stopil še sam v gostilno, pa se je zgrudil in kmalu umrl. Ne ve pa se še natančno, ali nesrečnež ni bil morda zaboden po naključju. To bo pač dognala preiskava. Pokojni Furlan je bil oče šestih nedoletnih otrok, katerih najstarejši šteje enajst let. Bil je predsednik druge rudarske skupine in je bil splošno priljubljen med rudarji. Pretepati so že pod zapahi.

Iz Prekmurja

Nova sokolska trdnjava v Lendavi. V proslavo državnega in narodnega praznika je priredil 30. novembra Sokol v Lendavi svečano proslavo v novem sokolskem domu. S tem činom je bila nova sokolska dvorana, odnosno telovadnica odprta. Novi sokolski dom je eden izmed najlepših v območju mariborske župe. Prekrasna je njegova lega tik ob državni cesti. Pred domom samim je prostorno letno telovadišče. Dom je bil zgrajen zelo naglo in je treba poudariti, da je tako marljivih, zavednih in nesebičnih sokolskih delavcev, kakor jih ima Lendava, prav malo. Proslava sama je prav lepo uspela. Brat starosta je otvoril proslavo s primernim nagovorom, brat prosvetar je prečital poslanico SKJ, nato pa je izpregovoril v imenu uprave mariborske sokolske župe njen delegat. Sledile so točke sporeda, ki so bile prav lepo izvedene. Dvorana je bila nabito polna. Prisotni so z zadovoljstvom ugotovili velik napredek domačega društva.

Nesrečna igra z orožjem. Pred dnevi se je zgodila pri igri otrok na železniškem prelazu v Murski Soboti huda nesreča, ki je terjala življenje 10-letnega Lazarja Janeza, sinčka železniškega uradnika iz Murske Sobotice. Skupina otrok je nekje staknila flobertovko in otroci so začeli poizkušati orožje. Nablizali so puško in opazovali, kako daleč nese. Stali so drug poleg drugega v tesni grupi in gledali, kam bo udarila krogla.

Ko je s flobertovko baš meril 10-letni Schlithuber, se je puška menda prenaprožila in krogla je zadela v vrat Janeza Lazarja, mu prebila goltanec in sapnik ter obšla v možganih. Otroci so se nesreče tako ustrašili, da so se razbežali na vse strani, nesrečnega tovariša pa so pustili ležati v krvi. Šele čez kake pol ure, ko je siromak že skoro izkrevavel, ga je našla lastna mati in ga na rokah odnesla v bolnišnico, kjer mu pa zdravniki navzlic vsemu prizadevanju niso mogli več pomagati. Vsa okolica sočustvuje z nesrečno družino, ki se ji je v dveh letih zdaj ponesrečil že drugi otrok.

Naši na tujem

Iz Oberhausen-Osterfelda (Nemčija) nam pišejo: Dne 5. t. m. smo imeli občni zbor Jugoslovenskega narodnega društva. Predsedoval je zboru predsednik g. Šteh. Novi odbor sestavljajo: predsednik Jakob Šteh, podpredsednik Alojz Lunder, tajnik Franc Cater, blagajnik Franc Arnšek, podblagajnik Jožef Tajnšek, prisednika Franc Gospodarič Janez Aram, preglednik Anton Ramšak. Po zaključku zbora smo proslavili tudi praznik zedinjenja. V lepo okrašeni dvorani so se zbrali mladi in stari člani in članice. Tudi mnogo povabljenih gostov smo imeli, med drugimi zastopnike tukajšnjih nemških uradov, za kar se jim na tem mestu posebno zahvaljujemo. Naši gospodje iz Düsseldorfa pa so bili žal zadržani. Prireditelj je otvoril predsednik g. Šteh, ki je najprijazneje pozdravil vse prisotne, posebno naše nemške goste, in na kratko orisal pomen narodnega praznika. Spomnil nas je tudi 9. oktobra, ko so odjeknili v Marseilleu usodni strelji, ki so ubili našega kralja Zedinitelja in hudo zadeli naš narodni ponos. Globoko nas je takrat prizadela njegova smrt, a je tudi dokazala vsemu svetu, kako sležno so ob njegovi krsti nastopili Slovenci, Srbi in Hrvati. Ko je govornik naglasil, da moramo vsi z vsemi močmi čuvati našo ljubo Jugoslavijo, smo trikrat zaklicali: »Slava kralju Aleksandru Zedinitelju!« in trikrat »Živel naš mladi kralj Peter II. in vsa hiša Karadjordjevičeva!« Nato je dobil besedo zastopnik tukajšnjih oblastev nemške države in nam čestital k naši prireditvi. Pri tem je poudarjal, da more le složen narod lepo napredovati. Po končanem govoru smo trikrat zaklicali: »Živel vodja Hitler in živel kralj Peter II.!« Bili smo še dolgo skupaj in peli naše lepe narodne in umetne pesmi. Vesele božične praznike in srečno novo leto želita vsem bralkam in bralcem »Domovine« kakor tudi uredništvu Jugoslovensko narodno in Jugoslovensko žensko društvo.

Iz Herne-Sodingena (Nemčija) nam pišejo: Naše Jugoslovensko narodno društvo je imelo 5. t. m. skupno z Jugoslovenskim narodnim ženskim društvom občni zbor v društveni dvorani Ellinghaus v Holthausenu. Predsednik je podal obširno poročilo o delovanju in se zahvalil članstvu za složno delo. Novi odbor sestavljajo predsednik Založnik Ivan, tajnik Starobašnik Avgust, blagajnik Donsa Ivan, prisednika Strašek Franc in Drenik Jožef, blagajniška preglednika Čokelz Martin in Avbelj Franc, člani Ambrožič Anton, Žibret Franc, Bebar Ignac, Bedenik Silvester, Jazbinšek Franc, Jesenko Ivan, Miklič Anton, Solleti Franc, Rahle Ivan, Uršič Franc, Bedenik Stanislav in Dobovišek Mihael. Novi odbor Jugoslovenskega narodnega ženskega društva pa sestavljajo: I. predsednica Drenik Marija, II. predsednica Starobašnik Sabina, tajnica Založnik Alojzija, blagajnica Strašek Marija, prisednica Miklič Selma, blagajniška preglednica Čokelz Amalija, članice Ambrožič Karolina, Bedenik Helena, Bedenik Neža, Donsa Marija, Donsa Helena, Avbelj Amalija, Založnik Alojzija, Žibret Jožefa, Jesenko Alojzija, Snof Marija, Zalnikar Jožefa in Kralj Amalija. Obe društvi želita vesele božične praznike in srečno novo leto vsem znancem in prijateljem doma in v tujini!

Ženski vestnik

Pravilno ravnanje z volnenimi rečmi

Volnenih nogavic, rokavic, žemperjev nikoli ne peri v vroči vodi, kakor tudi ne volnenega blaga, trikoja in podobnih reči. Zato si pripravi vedno mlačno vodo, in to precej vode, ker moraš take reči tudi izpirati le v mlačni vodi, če hočeš, da bodo res dobro in pravilno oprane. Topla ali celo vroča kakor tudi mrzla voda zelo škoduje volni. Posebno pletenine se pri pranju kaj radi uskočijo, in to prav zaradi napačnega pranja.

Tudi pletenin in volnenih oblek pri pranju ne ožemaj, temveč samo otisni in jih pusti najprej, da se malo odtečejo. Nato jih zavij še v brisače, da tako osuši vse blago. Pletenine nato raztegni v prvotno obliko, obesi na obešalnik in na preprih, da se dobro posušijo.

Volnene tkanine, katere moraš zlikati, pa likaj še vlažne in vedno narobe in ne na lice. Tudi svilenih tkanin ne peri v vroči ali mrzli vodi, marveč vedno v mlačni.

Če hočeš, da se bo oprana svila lepo svetila, dodaj zadnji vodi kocko ali dve sladkorja. Sladkor moraš dobro raztopiti in zmešati, da se v vodi pravilno razdeli, ker sladkor thanino hkratu malo poškrobi, pa se svila potem lepše da zlikati.

Za kuhinjo

Božični kolač. Dve jajci in četrt kile sladkorja v prahu mešaj, da narase. Nato pri-mešaj nožev, konico stolčenih žbic, kavno žličico cimta in dve kavni žličici kakava. Potem primešaj po žlicah četrt kile moke, žličico zmlete kave in tri četrtine zavitka pecilnega praška. Pekačo pomaži s sirovim maslom, pošuj z drobtinami, stresi noter testo, razravnaj in peci približno eno uro. Ko je pečeno in se je shladilo, prereži kolač in ga pomaži s poljubno meezo, zloži spet skupaj in ga oblij s čokoladnim ledom. Preden daš na mizo, razreži kolač na tenke kose.

Krompirjev kipnik z gobami. Pol kile jurčkov očisti in razreži na tenke listke (ali pa podpri suhe gobe). Nato jih popari, ocedi in duši na malo sirovega masla z malo čebule in zelenega peteršilja. Skuhaj eno kilo krompirja v obličah. Kuhanega olup in razreži na tenke plošče. Kozo pomaži s sirovim maslom, položi na dno eno plast krompirjevih plošč, nato pomaži z dušenimi jurčki, spet naloži krompir in jurčke. Na vrhu naj bo krompir. V lončku pa raztepi osminsko litra sladke smetane, dve jajci, malo soli, in malo sesekljane zelenega peteršilja. Smetano polij po krompirju, potresi z nari-banim sirom, po vrhu pa položi še malo sirovega masla. Nato postavi v pečico, kjer naj se peče približno pol ure. Daš s solato na mizo.

Pogačice iz krompirja. Skuhaj dve kill krompirja, ga ocedi, olup in pretlači skozi sito. H krompirju primešaj tri jajca, 10 dek sirovega masla, 10 dek moke in malo sesekljane peteršilja. Vse skupaj dobro zmešaj in oblikuj drobne, za prst debele in dolge klobasice ter jih na vroči masti ocvri. Je zelo dobro k pečenki, pa tudi kot samostojna jed s solato.

Praktični nasveti

Če se knjiga zamaže, a položiš na mاستر madež takoj pivnik, bo pivnik brž vsrkal mast vase. Če je madež prevelik, pa nastrgaj na madež krede ali pa ga posuj z magnezijo in pusti takó nekaj časa, da krede, odnosno magnezija vsrka vase madež. Po potrebi položi še pivnik na madež, čez pa polikaj z ne prevročim likalom.

Da se škrobljeno perilo sveti, primešaj k škrobu malo boraksa in nekaj zrn soli ter dobro zmešaj, da se oboje stopi. Zato je najbolje, da najprej raztopiš sol, potem boraks in nato šele škrob. Ovratnike poškrobi že zvečer, jih dobro zavij in drugi dan zlikaj.

Radio Ljubljana

od 19. do 27. decembra

Nedelja, 19. decembra: 8.00: Vesel nedeljski spored (plošče). — 9.00: Čas, poročila, spored. — 9.15: Biblijske pesmi A. Dvořaka (pel bo Drago Zagar). — 9.45: Verski govor (ravnatelj Jože Jagodic). — 10.00: Prenos cerkvene glasbe in religioznih pesmi iz zavoda sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano (izvajal bo dijaški pevski zbor pod vodstvom profesorja Tomca). — 11.00: Otroška ura: Teta Marička kramlja in prepeva. — 11.30: Koncert (sodelovali bosta Marjan Rus, član zagrebške opere in radijski orkester). — 13.00: Čas, vreme, spored, obvestila. — 13.20: Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah). — 16.00: Zbor orglarske šole pod vodstvom dr. Kimovca bo pel Foersterjeve cerkvene skladbe. — 16.45: Šramel iz Grinzina (plošče). — 17.00: Kmetijska ura: Pitanje prašičev z novimi krmilnimi pripravami (Janez Zobec). — 17.30: Oddam sobo s posebnim ohodom, elektriko, parketom... (vesela vrsta prizorov in napevov iz današnjih dni; napisala Pavla Paternostova. Sodelovali bodo člani radijske igralske družine, vodil bo Pengov Ivan). — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura: Veličina biskupa Učelinija (dr. Vilko Novak). — 19.50: Slovenska ura: Koroške pesmi na ploščah; Božični običaji okoli Železne Kaple na Koroškem. — 20.30: Verdijevi napevi (sodelovali bodo Dragica Sokova, Ivan Francel in radijski orkester). — 21.15: Havajske kitare (plošče). — 21.30: Veseli zvoki (radijski orkester). — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Veseli zvoki (radijski orkester).

Ponedeljek, 20. decembra: 12.00: Kristali veselja (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13.00: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Vesel spomladanski koncert radijskega orkestra. — 14.00: Vreme, borza. — 18.00: Zdravstvena ura: Škodljivost kužnih kali (dr. Anton Breclj). — 18.20: Jacques Ibert: Pristanjanja, suite v treh delih (koncertni orkester Straram; plošče). — 18.40: Kulturna kronika: Umetnostni spomeniki Gorenjske (dr. Rajko Ložar). — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura: Pop Luka Lazarevič — Karadjordjev vojvoda in prvi srbski poveljnik Šabca in dolnjega Podrinja (Mladen Čuričić, književnik). — 19.50: Zanimivosti. — 20.00: Šornov šramel kvartet. — 20.45: Mozart: Mala nočna glasba (godalni orkester — plošče). — 21.00: Ura komorne glasbe (Trost Ivan, violina, Sušteršič Vinko, viola, Müller Gustav, čelo, Svetel Heribert, klavir). — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Koncert radijskega orkestra.

Torek, 21. decembra: 11.00: Šolska ura: Božična oddaja (prva dekliška ljudska šola v Ljubljani). — 12.00: Uverture (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13.00: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Sodobni plesni zvoki (plošče). — 14.00: Vreme, borza. — 18.00: Kmečki trio. — 18.40: Krščanstvo in nacionalizem: Človek z vida nacionalne misli, I. del (dr. France Veber). — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura: Usoda naših samostanov glede na vprašanje njihovega propadanja in obnavljanja (dr. Vladimir Čorović). — 19.50: Zabašni zvočni tednik. — 20.00: Berliz: Rimski karneval (plošče). — 20.20: Balzac: Mercadet, komedija v treh dejanjih (izvajali bodo člani Narodnega gledališča v Ljubljani). — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Zvoki v oddih (radijski orkester).

Sreda, 22. decembra: 12.00: Venčki (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13.00: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Domači zvoki (plošče). — 14.00: Vreme, borza. — 18.00: Mladinska ura: Ljubimo domačo knjigo (profesor France Vodnik). — 18.20: Mladinska ura: Opazuj in poslušaj (profesor Miroslav Adlešič). — 18.40: Premogokopna industrija v Sloveniji. — 19.30: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura: Anton Foerster ob 100letnici rojstva (Karel Mahkota, Ljubljana). — 19.50: Uvod

v prenos. — 20.00: Prenos iz opernega gledališča v Ljubljani (v prvem odmoru glasbeno predavanje — Vilko Ukmar; v drugem odmoru: čas, vreme, poročila, spored).

Četrtek, 23. decembra: 12.00: Priljubljeni glasovi (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13.00: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14.00: Vreme, borza. — 18.00: Klarinet solo (Urbanc Franc). — 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura: Predavanje Sokola kraljevine Jugoslavije. — 19.50: Zabavni kotiček. — 20.00: Orgelski koncert božičnih skladb (pri orglah msgr. Stanko Premrl; pela bo Angela Haučeva). — 21.00: Koncert operne glasbe (radijski orkester). — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Zvoki v oddih.

Petek, 24. decembra: 12.00: Pred svetim dnem (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13.00: Čas, spored, obvestila. — 13.30: Opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14.00: Vreme, borza. — 18.00: Zvonjenje. — 18.10: Pojdim v Betlehem (dr. Andrej Snoj). — 18.30: Božiček prihaja. — 19.20: Čas, vreme, spored. — 19.30: Nacionalna ura. — 19.50: Narodne božične pesmi iz Kokošarjeve zbirke. — 20.30: V hlevu (božični prizor; napisal Jože Vombregar, izvajali bodo člani radijske igralske družine). — 20.45: Fridrik Händel: Mesija, oratorij, I. del. (Sodelujejo:

konc. pevka Pavla Lovšetova, operna solistka Mila Kogejeva, solist zagrebške opere Jože Gostič, operni solist Tone Petrovčič; komorni zbor bo dirigiral dr. Dolinar). — 22.00: Nagovor. — 22.10: Koncert radijskega orkestra, vmes recitacije starih božičnih pesmi (Fran Lipah, član Narodnega gledališča v Ljubljani). — 23.15: Božične pesmi raznih narodov (plošče). — 24.00: Prenos polnočnice iz trnovske cerkve.

Sobota, 25. decembra: 9.00: Objava sporeda. — 9.05: Božične pesmi raznih narodov (plošče). — 9.45: Verski govor (prior Valerijan Učak). — 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz ljubljanske stolnice. — 11.00: Otroška ura (vodila bo Mara Grošljeva). — 11.30: Božični koncert radijskega orkestra. — 13.00: Čas, vreme, spored. — 13.05: Beethoven: VI. simfonija (plošče). — 16.00: Božične pesmi bo pel Ciril-Metodov zbor v Ljubljani pod vodstvom Ludovika Puša. — 17.00: Nekaj zborovskih skladb (plošče). — 17.30: Vojaška godba. — 19.00: Prenos orkestralnega in pevskega koncerta pod vodstvom dirigenta Lorenza Perosija iz sikstinske kapele v Vatikanu. — 20.00: Na sveti dan (odlomki iz Dickensove igre »Cvrček za pečjo« igrali bodo člani radijske igralske družine). — 20.40: Kvartet mandolin igra božične pesmi (plošče). — 21.00: Božična glasba (radijski orkester). — 22.00: Čas, vreme, spored. — 22.05: Odlomki glasbe ob kronanju kralja Jurija VI. in kraljice Elizabete v westminsterski opatiji.

Skrivnost največjega gorskega jezera

Na visoki planoti med republikama Peru in Bolivijo v Južni Ameriki leži največje gosko jezero na svetu Titikaka. To veliko jezero je do današnjih dni ostalo neraziskano, dasi po njem že vozijo moderni parniki. Jezero Titikaka je 3812 metrov nad morsko gladino, je 190 km dolgo in 50 km široko. Pokriva nekako 6800 kvadratnih kilometrov zemeljske površine in je globoko 272 metrov. Ker je to jezero še vse polno skrivnosti, ki jih znanost še ni razvozljala, se je iz Anglije odpravilo sedem mladih učenjakov z vseučilišča v Cambridgeu preiskovat to čudovito vodo. Skupino je vodil sloveči kemik Gilson.

Kakor zdaj pišejo angleški listi, je bila to prva angleška znanstvena odprava v te kraje. Titikaka je docela osamljeno jezero in ga nobena reka ne veže s kakim morjem. Voda iz jezera Titikake se pač izliva v jezero Poopo ki leži pod jezerom Titikako v južnovzhodni smeri. Od tega jezera pa ni nobene odtoka več nikamor.

Voditelj znanstvene skupine je v pogovoru povedal, da je imela odprava docela znanstveni namen in jo pri tem niso vodili nikakoli trgovinski ali gospodarski nameni. Dognala je vsaj nekaj skrivnosti iz življenja na dnu jezera. Podatki, ki so jih nabrali znanstveniki, potrebujejo še študiranja in ureditve, preden bo mogoče obširneje znanstveno

poročilo. Že doslej pa je znano, da so v tem jezeru ugotovili doslej neznano vrsto rib, ki bi jo prištevali najlaže h karpom.

Zanimivi so tudi podatki, ki so jih nabrali o ljudstvu, bivajočem tam okoli jezera. Prav ob jezeru prebivajo Indijanci, o katerih sodijo, da so potomci nekdanjih Inkov. Prebivalci so bili z Angleži zelo prijazni. Žive še kaj preprosto življenje in ne trgujejo z nikomer. Vse, kar potrebujejo za svoje življenje, sami pridelajo in sami izdelajo. Podnebje okoli jezera je prijetno. Mogoče je, da so ti ljudje celo potomci nekdanjih praprebivalcev, ki so živeli tukaj celo pred Inki.

Spodnje jezero Poopo pa je mrtvo jezero, ker je v njem polno soli. Veliko vprašanje je, kako so mogle priti ribe v jezero Titikako, ker njegova voda ni nikjer zvezana z morjem in ne s kako drugo živo vodo. Drugo vprašanje je, kako so živele in se razvijale ribe v teku tisočletij v tem jezeru. Prav nova ribja vrsta, ki so jo odkrili v tem jezeru, kaže, da je šel razvoj svojo pot. Vsekakor je malo verjetno, če ne celo izključeno, da bi bili stari Inki ribe od spodaj žive prenesli v vodo tega jezera. Jezero je najbrž nastalo tako, da se je njegovo dno zaradi kakega ognjeniškega pojava dvignilo, morda takrat, ko so se vzdignili vrhovi visokih And.

× **Nova Judeja sredi Afrike.** Predsednik vseevropskega gibanja grof Coudenhove-Ca- lergi je stavil v svojem listu »Paneuropa« predlog, naj bi Anglija v sporazumu s predstavniki nove judovske države v Palestini, ki naj bi se ustanovila, poiskali kje drugod primerno deželo, kjer bi se Judje naselili, morda kje v Afriki. Deželi Uganda ali Rodezija bi bili po mnenju Calergija gotovo najprimernejši za to. Ta nova Judeja naj bi bila neke vrste kolonija Velike Britanije s svojo lastno zakonodajo in tej zakonodaji odgovorno vlado. »Treba se je bati,« piše Calergi, »da bo v Palestini arabska sila močnejša. Drugič pa je tudi to res, da je Palestina premajhna, da bi mogla sprejeti vse Jude, ki žive v Evropi. Če jih bodo nekoč res s silo vse izgnali iz Evrope, bodo morali vendar nekam iti.«

× **Otoke je dal za doto.** V 15. stoletju so Shetlandski otoki blizu severne obale Skotske spadali skupaj z otočjem Orkadov k danski državi. Ko so leta 1449. za danskega kralja kronali Kristijana I., je bila Danska tako velika, da se je raztezala od ustja reke Labe do najbolj severnih meja sedanje Norveške in od obal Severnega morja do mej Rusije. Kljub tem velikim deželam pa kralj Kristijan I. svoji hčeri, ko se je možila s škotskim kraljem Jakobom III., ni mogel izplačati več dote kakor 2000 goldinarjev, dasi je spočetka obljubil hčeri celih 60.000 goldinarjev dote. Ker torej ni mogel takoj izplačati vse obljubljene dote, je ženinu zastavil Shetlandske in Orkadske otoke, dokler bi ne izplačal vse dote. Toda tudi pozneje danski kralj ni mogel plačati obljubljene dote, zato so zastavljeni otoki ostali pri Škotski in so pozneje pripadli Angliji.

× **Kje je meja hitrosti za letala.** Predsednik Angleške letalske družbe Wimperis je pred kratkim predaval o hitrosti letal. V tem predavanju je povedal, da bodo čisto naravni vzroki postavili mejo hitrosti letal, ki nikdar ne bodo mogla doseči večje brzine, kakor jo dopuščajo ti naravni zakoni. Največji dosežki svetovni višek v hitrosti je dosegel Italijan Angeli, in sicer 709 km na uro. Wimperis trdi, da je meja hitrosti hitrost glasu, ki znaša 1200 km na uro, v stratosferi pa le 1040 km na uro. Toda to velja za glas, med tem ko mora letalo premagati pri letu še mnoge druge ovire. Wimperis meni, da naša letala nikdar ne bodo letela hitreje kakor nekako 950 km na uro.

× **2000 m pod zemljo.** Iz Kapskega v Južni Afriki poročajo, da je zemljelovec dr. Harold Harger začel kopati diamante v globočini 2000 metrov pod zemljo. To je največja globočina, ki jo je človek pri vrtanju za zemeljskimi bogastvi kdaj dosegel.

× **Najdaljši most v Evropi** je pred kratkim otvorjeni Storstromski most na Danskem. Gradili so ga štiri leta in Anglija je pri njem precej zaslužila, saj je prodala 30.000 ton železa, ki so ga potrebovali za ta most. Most stoji na 49 močnih betonskih stebrih, za katere so porabili okrog 50.000 kub. metrov betona in granita. Sprednja stran stebrov je namreč iz granita, da more kljubovati hudemu pritisku ledenih plošč, ki jih pozimi prinaša voda. Srednji stebri so skoraj 30 m visoki in okoli 100 m vsakebi, da lahko ladje neovirano plovejo pod mostom. Dolg je čez 3000 m, zelo širok in urejen za pešce, avtomobiliste, kolesarje in vlak.

× **Človeška mast proti trganju.** Se pred 100 leti so zdravniki zapisovali zdravila, ob katerih bi se nam danes obračal želedec. Tako je bilo silno veliko povpraševanje po človeški masti, ki so jo jemali mrtvecem, pri čemer so pariški rablji, ki so s svojimi žrtvami lahko po mili volji razpolagali, služili lepe denarce. Lekarnarji so namreč mast zmešali z različnimi dišečimi rastlinami in delali iz nje zelo priporočljivo zdravilo proti trganju v udih in prehladu. Če se kdo ni mogel zrediti, so ga drgnili z oljem »rdečega psa«, katerega so tri dni krmili z brezmesno hrano in nato zadavili. Zrezane, posušene in v prah zdrobljene žabe so rabili proti krvotoku, zmečkane škorpione pa proti prisadu. Tudi stonoge in drevesne uši so bile koristne živalce za zdravljenje ledvičnih, jetrnih in drugih kamnov.

× **Povsod snežni zameti.** Vreme je menda po vsej Evropi enako. O velikih snežnih zametih poročajo iz Anglije, s Tirolskega, iz Nemčije in celo iz Amerike. Na Tirolskem je velik snežni vihar pretekle dni z gorskih kmečkih koč trgaj strehe in delal veliko škodo tudi na drevju. V nemškem pristaniškem mestu Hamburgu je tako metlo prejšnji četrtek ves dan, da je bil ustavljen ves promet. Prav tako je bil ustavljen parniški promet tudi na reki Labi, kjer je bilo poškodovanih zaradi snežnega viharja precej parnikov. Iz Amerike poročajo, da je pretekle dni tamkaj več dni tako metlo, da je na zametenih cestah ostalo na stotine avtomobilov. Nekateri kraji so docela odrezani od drugega sveta, tako da tamkaj še primanjkuje živeža. Poleg tega je nastal tak mráz, da je v državi New Yorku zmrznilo 11 ljudi, v državi Pennsilvaniji pa 14.

× **Nenavadna usoda cirkuških umetnikov.** Pred nekaj tedni se je nevarno ponesrečil v najznamenitejšem pariškem cirkusu Lalo Codona, zadnji član akrobatske družine, ki je s svojimi vratolomnimi vajami zbujala začudenje množic že po vseh večjih mestih sveta. Ker je drzne telovadce začela preganjati nerazumljiva kruta usoda, je bil Lalo sklenil v kratkem zapustiti cirkus za zmerom. Ker pa se je še obotavljal, ga je zdaj usoda sama prisilila, da se umakne. Bila sta dva brata, Lalo in Alfredo s spremljevalko Mio Alfredo in ženo Lilliano Leitzlova. Nekoč so v Nemčiji delali neki cirkuški film, v katerem so bili glavni junaki neki filmski zvezdniki, ki pa niso bili sposobni izvajati cirkuških vratolomnosti. Zato je filmska družba najela Co-

Mislila je, da je Bredina obleka bela...



...dokler ni obrisala otrokov obraz pri prijateljici, ki pere z Radionom.

Čeprav imate morda dovolj izkušenj v gospodinjstvu – Vaše perilo bi moglo biti vseeno še lepše: s pomočjo Radiona! V primeri z bleščečo belino z Radionom opranega perila, se zdi vsako drugo perilo sivkasto. In zakaj? Ker navadna mila in pralna sredstva samo površno odpravijo nesnago, Radion pa vsebuje kisik, ki skupaj s peno izbornega Schichtovega mila prodira skozi tkanino in opere vsako perilo temeljito in snežnobelo. Zato je z Radionom oprano perilo bolj belo nego drugo perilo. Pri prihodnjem pranju uporabite Radion, ki Vam bo pomagal, da boste dobili snežnobelo perilo.



Schichtov
RADION
pere sam

donovo skupino. V filmu pride do smrtni nesreče nekega akrobata. In odkar so igrali ono smrtno nezgodo, jih je začela preganjati usoda, in to vse: filmske zvezdnike in njihove cirkuške zastopnike. Najprej se je ustrelila v Berlinu zvezdnica Lya de Putti. Lilliana Leitzlova, ki je igrala njeno vlogo v cirkusu, se je kmalu zatem smrtno ponesrečila v cirkusu v Kopenhagnu. Zvezdnik Ward je postal žrtev svojega zobnega zdravnika, ki je med delom nenadno znorel in svojega bolnika preluknjal s krogli iz samokresa. Njegov cirkuški zastopnik Alfredo Codona je zaradi smrti svoje žene izgubil zupanje v svoje sposobnosti in je nekega dne padel v cirkusu in obležal neozdravljivo po-

habljen. Mia Alfreda se je posvetila skrbi svojega ponesrečenega tovariša, kateremu pa je bilo tako hudo, ko ga je gledala tako pohabljenega in ker se je odrekla prostemu življenju zaradi njega, da jo je ustrelil. Ostala sta samo še Lalo in njegov filmski zastopnik Jannings. Lalo je odšel v Ameriko in sklenil za vedno zapustiti cirkus. Toda tam je našel mladega drznega prijatelja, katerega je začel učiti svojo umetnost in dosegel tolike uspehe, da je začel z njim vred spet nastopati. Zdaj pa je usoda ponovno pokazala svojo moč in neizprosno. Pri zadnjem nastopu v Parizu je padel iz višine in si tako izpahnil ramo, da ne bo mogel nikdar več navduševati množice in poslušati njihovega odobravanja.

Brezplačen pouk v igranju!



klavirske
harmonike
od Din 480.
Zahtevajte
brezplačen
katalog!

MEINEL & HEROLD — MARIBOR ŠT. 104

Za smeh in kratek čas

RAZUMLJIVO

A: »Slišal sem, da si se oženil. Kako si pa zadovoljen z zakonskim življenjem?«

B: »Zelo. Moja žena noče nobene nove obleke, v planine ne hodi, na počitnice tudi ne...«

A: »Kako dolgo si pa oženjen?«

B: »Tri dni.«

V ŠOLI

Profesor razlaga v šoli značaj leva. Med drugim pravi, da lev ne prenese srepega pogleda. Potem pa pokliče dijaka in ga vpraša: »Kaj bi storili, če bi se sredi pustinje nenkrat pojavil pred vami lev?«

Dijak: »Izbulil bi oči.«

PO SVATBI

Ženka: Šele teden dni sva poročena, pa že prihajaš ob dveh ponoči domov.

Mož: »Oprosti, dušica tako dolgo sem potreboval da sem prijateljem pojasnil svoj srečen sem.«

BOLJE JIH POZNA

Učitelj: No, Gašperček, zdaj bomo videli, če znaš računati. Devet dečkov se gre kopat v reko. Štirim je prepovedano hoditi v vodo. Koliko se jih je torej kopalo?«

Gašperček: »Devet, gospod učitelj.«

IZDALA SE JE

Branko: »Dušica, kaj ne, da sem prvi mož, ki te je poljubil?«

Vera: »Seveda. Čudno je le, da mi je tako govoril še vsak možki...«

SAMO ZA DENAR JI GRE

A: »Moja žena je nemogoča. Pomisli, vedno zahteva od mene denar. Zjutraj denar, popoldne denar in zvečer denar...«

B: »Kaj pa počne s tolikim denarjem?«

A: »Nič. Ničem ga ni poročil še nikoli dal.«

PREVEČ

Pol ure sta se že srehajala, ne da bi našla kako pravo besedo. Nazadnje se on ojunaci in reče:

»Dragica, bi hotela postati moja žena?«

»Oh, pa kako rada!«

Svet pol ure molka. Tedaj se ojunaci ona:

»Ti, zakaj pa nič ne rečeš?«

»Sem že tako preveč rekla!«

POGOJNO

On: »Gospodična, ljubil vas bom večno!«

Ona: »Res, tudi po poroki?«

On: »Gotovo: seveda če si boste izbrali primestnega soproga!«

KAJ ŠE

Janezek je bil kaznovan. Ko se je že pol ure jokalo na vse grlo, je utihnil.

»No hvala Bogu, si vendar nehal tuliti?« je menila mati

»Kaj še, samo malo se bom oddahnil.«

POTRPEŽLIVOST

Gospa: »Pol ure že čakam moža, pa ga še ni!«

Gospodična: »Jaz ga pa čakam že deset let, in ga ni!«

V ŠOLI

Učitelj razlaga učencem krvni obtok v človeškem telesu: »Recimo, da stojim na glavi. Kam bi mi tekla kri iz telesa?«

»V glavo, gospod učitelj,« odgovori Mihec.

»Dobro, toda kako je to, da mi kri ne teče, v noge, kadar stojim?«

»Ker nog nimate votlih, gospod učitelj,« reče odreže Mihec.

VESELI PRAZNIKI

v mestu in na deželi



DR. OETKERJEVIM
pecilnim praškom

BO ŽE POČAKAL

Na smrt obsojeni zločinec zahteva kot zadnjo željo presnih češenj. Bilo je pozno jeseni in ječar mu je rekel, da tega sadu ni zdaj.

»Nič ne de,« potolaži zločinec ječarja, »bom pa počakal!«

NJENA KRIVDA

Gospodinja: »Gospod Mohovt, vi ste še vedno v postelji in pri tem vam sije opoldansko solnce v obraz.«

Mohovt: »Tega ste vi krivi!«

Gospodinja: »Kako to?«

Mohovt: »Ker niste zagnili okna!«

NESPORAZUM

Gospodar (novi kuharici): »Ti, Špela, si mi prav všeč! Ali imaš že kakega fanta?«

Špela: »O ne, gospod, deklico imam!«

NAJVAŽNEJŠE

Gospa (daruje beračici svojo staro obleko): »Malo je že zakrpana...«

Beračica: »Nič ne de, da je le moderna!«

Mali oglasi

HRANILNE KNJIŽICE

raznih denarnih zavodov, obveznice, bone, vrednostne papirje, razne bančne in druge terjatve se kupujejo stalno po najvišji ceni in takojšnjem izplačilu v gotovini. Trg. ag. bančnih poslov ALOJZIJ PLANINSEK, — Ljubljana, Beethovnova 14/I, telefon 35-10.

IŠČEM PEKOVSKEGA VAJENCA

starega 15 do 17 let. Lovro Zupanc, Dolenjske Toplice, 6.

PRODAM

5 hl dobrega jabolčnika po dogovorjeni ceni. Jože Brenko, Kladje 21, p. Blanca.

POSOJILO

na vknjižbo poroke po 8% obresti, kmetom za gospodarske potrebe po 6% obresti, drž. banskim in mestnim uradnikom na plačo preskrbimo takoj. Pojasnila daje »Kredit«, Zagreb, B. Jelačića 1.

NOVI MODELI

Zimske suknje, nepremočljive Hubertus plašče, obleke, perilo l.t.d. prodajamo še vedno z znatnim popustom

PRESKER — Sv. Petra cesta

Harmonikarji!

Najlažji samopouk na diat. harmoniko po najnovejši metodi — »šolo« proti 8.— din v znamkah pošilja

I. ROMŠAK — KRANJ

JESEN — ZIMA — OSTANKI

mariborskih tekstilnih tovarn, pristnobarvni, brez napak, in sicer: Paket serija R z vsebino 16—20 m dobro uporabnih ostankov flanelov in barhentov za žensko obleko, moško in žensko spodnje perilo. Paket serija T z vsebino 4 m čisto volnene blaga za žensko obleko v najmodernejših vzorcih. Pri naročilu prosim navedite barvo. Vsak paket Din 128.— Reklamni paket serija K, vsebina 20—25 m boljšega flanela za moško, žensko in otročje perilo v najlepši sestavi, paket Din 136. Dalje specialni paket »Original Kosmos D« z vsebino 17—21 m 1.a barhentov za ženske obleke, bluže, in prvovrstnih flanelov za pidžame, žensko moško in otročje perilo za izjemno ceno Din 150. Paket serija »Z« z vsebino 3—3.20 m dobrega sukna za moško obleko, damski kostum ali plašč in sicer: Z št. 1 Din 130.—; Z št. 2 Din 160.—; Z št. 3 Din 250.—; zadnji 1.a kamgarn. Vsak paket poštne prosto, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neprimerno vzamem nazaj in zamenjam. Pišite še danes obče znani, stari, solidni razpošiljalnici »Kosmos«, Maribor, Kralja Petra trg. — Nešteto priznanj zadovoljnosti odjemalcev na razpolago!

Vsem v mesecu decembru kupljenim paketom priložim majhno božično darilo!



SAMO

Din 98.—

63719 Po ceni in dobra zapestna ura Shock Proof, lepo kromirano ohišje s svetlečimi številkami in kazalci. Din 98.—

63796 Ista z anker kolesjem na kamne tekoča s sekundnim kazalcem. Din 185.—

63710 Ista s prima anker kolesjem na 15 kamnov s sekundnim kazalcem. Din 260.—

Zahtevajte cenik, zastoj in poštne prosto.

H. SUTTNER, Ljubljana 6

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.